

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΗ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1961 | ΑΡΙΘ. 18

ΧΑΙΡΕΤΙΖΟΜΕΝ ΩΣ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΥΣ ΑΝΟΙΞΕΙΣ

Ὡς θεοσυλλέκτου στρατιᾶς Ταξίαρχοι, συνέρχονται κατ' αὐτάς εἰς Σύνοδον οἱ ἀρχιεπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ διακοσμοῦντες τὴν θεοπαράδοτον Ἱεραρχίαν τῆς Φθίνοντος δὲ τοῦ μηνὸς πραγματοποιεῖται, πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διορθόδοξον Συνέδριον εἰς Ρόδον· πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων συγχρόνων προβλημάτων, τὰ ὁποῖα — ἀναμφισβητήτως — ἀπαιτοῦν ἡνωμένην καὶ ἰσχυρὰν τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν· ἵνα διαδραματίσῃ τὸν προσήκοντα εἰς αὐτὴν ρόλον, εἰς τὸ τεθειμένον κεφαλαιῶδες αἴτημα τῆς «τῶν πάντων ἐνώσεως».

*

Διότι ἡ παγκόσμιος Χριστιανικὴ συνείδησις, ἀναζητοῦσα ἐπιμόνως τὴν ἐνότητα τῶν ψυχῶν καὶ τὴν ἀνασύνθεσιν τοῦ σχισθέντος ἀρράφου χιτῶνος τοῦ Κυρίου, συνέρχεται εἰς Παγκόσμια Συμβούλια. Καθ' ὅσον, ὑπὸ τὰς παρούσας τραγικὰς συνθήκας τῆς διεθνοῦς ζωῆς, ἀποτελεῖ πανανθρώπινον ἐπιτακτικὴν ἀξίωσιν ἡ θεμελίωσις τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης εἰς τὸν κόσμον. Καὶ καθίσταται ὁσημέραι συνειδητὸν καὶ ἐξώφθαλμον, ὅτι οὔτε ἡ πολιτικὴ ἡγεσία, ἡ παραμένουσα ἐγκάθειρτος ἐντὸς μικροχαρῶν πολιτικῶν ὑπολογισμῶν καὶ στενοψύχων ὑλικῶν ἀποψεων, οὔτε καὶ ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς ὁδηγοῦν εἰς τὸ πλήρωμα τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς λυτρώσεως.

*

Ὁ γνησίως θρησκευόμενος Ἕλληνι-

κὸς λαός, τοῦ ὁποίου τὸ πνεῦμα ἠρμήνευσε καὶ διετύπωσε τὴν Χριστιανικὴν ἀλήθειαν, κατανοεῖ πληρέστατα τοῦτο. Καὶ διαισθάνεται, ὅτι εἰς τὴν αἰωνίαν πάλην τοῦ ἀγαθοῦ πρὸς τὸ κακὸν ὁ τελικὸς θρίαμβος καὶ ὁ δημιουργικὸς καὶ ἐκπολιτιστικὸς ρυθμὸς τῆς πορείας τοῦ κόσμου ἀνήκει, **ὄχι εἰς τὸ μῖσος, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγάπην.** Καὶ αἰσθανόμενος τὴν τρισαγίαν Ὀρθοδοξίαν του, ὡς χαροποιὸν φῶς ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης καὶ ὡς σύμπραξιν Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, διὰ τὴν πραγματάωσιν ἐπὶ τῆς Γῆς μας αὐτῆς τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, εὐφραίνεται καὶ ἀγαλλιᾶ διὰ τοὺς πνευματικὸς προσανατολισμοὺς τῆς Ἐκκλησίας του. Διότι — παρὰ τὴν ἀδόκητον παραθεώρησιν τῆς ὑπὸ τῆς παντοειδοῦς ἡγεσίας μας καὶ παρὰ τὰς μεμψιμοίρους ἐπικρίσεις ἐνίων — ἐμφανίζεται αὕτη πλήρης σπάργους καὶ θαλερότητος καὶ ἀλκῆς. Καὶ ρέουσα ἀενάως «ὡς καθαρὸς ποταμὸς ὕδατος ζωῆς, ἐκπορευόμενος ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἄρνιου» (Ἀποκαλ. κβ', 1).

*

«Στρατευομένη» ἀποκαλεῖται ἡ ἐπὶ Γῆς Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Διότι ἀποτελεῖ τὸ μυστικὸν αἰεζῶνον σῶμά Του. Καὶ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της ἀποστολὴν ἔχει, νὰ συνελίξῃ τὸ ἔργον Του. Καὶ νὰ καταπολεμῇ, διὰ τῶν πνευματικῶν ὄπλων τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας, τοὺς οὐδέποτε ἐκλείψαντας διάκτας της. Ἀμυνομένη κατὰ τῶν ἀδιαλείπτων κατ' αὐτῆς ἐπιθέσεων· καὶ ἀποκαλύπτουσα ἐντὸς τῆς ζοφουμένης ἐκάστοτε ἀνθρωπίνης συνειδήσεως τὸν ἄγιον Θεὸν καὶ τὸ θεῖον μυστήριον.

Καὶ κατ' ἐξοχὴν «στρατευομένη» ὑπῆρξε πάντοτε ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας. Ἔργον τῆς εἶναι αἱ θεοσύλλεκτοι καὶ μυριάνδροι Σύνοδοι τῶν Θεοφόρων Πατέρων. Καὶ αἱ ἑπτὰ μεγαλώνουμοι Οἰκουμενικαί. Ἀπὸ μυριάδας μαρτύρων τῆς διακοσμεῖται τὸ ἀκτινωτὸν διάδημα τῆς θείας Παντοδυναμίας. Καὶ οὐδέποτε καὶ εἰς οὐδεμίαν ἐποχὴν ἀπέλειψαν εἰς αὐτὴν «οἱ καρτερόψυχοι τῷ Θεῷ στρατιῶται». Καὶ κατ' αὐτὰς τῆς φρικτῆς αἰχμαλωσίας τῆς τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐντὸς ἀκόμη τῶν καταγιγιστικῶν καὶ πολυταράχων χειμῶνων τῶν ἀνηκέστων συμφορῶν καὶ διωγμῶν τῆς. Ὡς «πυροῦται τὸ ἀργύριον», ἐπυρώθη πάντοτε, διὰ πολλῶν αἰῶνων καὶ θλίψεων, ἡ ψυχὴ τῆς. Καὶ ἀνέδειξε, μαχομένη πρὸς παντοειδεῖς καὶ παντοδαποὺς ἐχθροὺς, ἀκαταμαχήτους ὑπερμάχους καὶ προστάτας τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ἀναδείξασα τὴν Ἑλλάδα ἀμόλυντον καὶ ἡλιοφεγγῆ τῆς Ὁρθοδοξίας καθέδραν.

*

Τὴν ὑπέροχον αὐτὴν ἀγωνιστικὴν διάθεσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ὀφείλομεν νὰ ἐνθυμούμεθα, ὑπὲρ ποτε σήμερον, κατὰ τὰς κρισιμωτάτας αὐτὰς ἱστορικὰς στιγμὰς ποὺ διερχόμεθα. Ὁλος ὁ κόσμος σήμερον στρατεύεται. Καὶ συντελεῖται ἐν τῇ ἀνθρωπότητι ἡ μεγίστη ἀσφαλῶς τῶν κρίσεων, ἐξ ὧων, κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν αἰῶνων, ἐγνώρισε. Καὶ χρέος ὑπέρτατον εἶναι, νὰ ἐπιτελέσωμεν εὐψύχως τὴν θητείαν μας. Αἰσθανόμενοι τὸ βάρος τῆς προγονικῆς κληρονομίας καὶ συνεχίζοντες καὶ φωτίζοντες, μὲ νέα κλέη καὶ μὲ νέαν ὄρμην, τὸ ἔργον τῶν Πατέρων μας.

*

Ἄλλαι μέθοδοι καὶ ἄλλοι τρόποι διοικήσεως ὀφείλουν νὰ ἐγκαινιασθοῦν σήμερον, πρὸς τοὺς ὁποίους νὰ ἐναρμονισθῇ ἡ ζωὴ τῶν διαφόρων λαῶν. Ἡ συμπίσεις καὶ ἡ σύνθλιψις ἀπὸ τὰς δυνάμεις τῆς βίας εἶναι ἀνίκανος πλέον νὰ σβύσῃ καὶ νὰ ἐκμηδενίσῃ τὰ ἀφυπνισθέντα συναισθήματα τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐ-

λευθερίας. «Πεινοῦν καὶ διψοῦν Δικαιοσύνην»—σήμερον—οἱ λαοί. Ὁ ἀληθὴς δρόμος πρὸς τὴν εἰρήνην φωτίζεται ἀπὸ τὴν μαρμαρυγὴν τοῦ ἄστρου τῆς Βηθλεὲμ. Καὶ ὁ ἀνώτερος δημιουργικὸς ρυθμὸς τῆς παγκοσμίου πορείας εὐρίσκεται ἐντὸς τῆς Ὁρθοδοξίας. Καὶ ἐντὸς τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος, ποὺ ὑψωσεν ὡς ὑπέρτατον ἠθικὸν νόμον τὴν ἐλευθερίαν τὸν ἀμοιβαῖον σεβασμὸν, καὶ τὸν ἀνθρώπον, ὡς τὴν ἀνωτάτην ἀξίαν τοῦ κόσμου. Καὶ ὑπὸ τὸ ἅγιον αὐτὸ λάβαρον καλοῦνται νὰ συνταχθῶσιν οἱ λαοί, ἐὰν πράγματι θέλωμεν νὰ θεμελιωθῇ ἡ εἰρήνη εἰς τὸν παραπαίοντα κόσμον μας.

*

Ἄς σαρκάζουν οἱ ἄπιστοι. Ἄς ὄνειδίζουν τοὺς χειμαζομένους πιστοὺς οἱ ὀρθολογισταί, ἔχοντες ὡς ἔρεισμά τους ἀνελεύθερα πολιτικὰ συστήματα καὶ ἐξοντωτικὸς ἐξοπλισμούς. Ἄς παραθεωρῆται τὸ πνεῦμα. Καὶ ἄς προπηλακίζεται ἀναισχύντως ἡ ἀρετὴ, ὡς πηγαὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἀναβλύζει ἡ εὐτυχία τῶν λαῶν.

Ἡμεῖς πρέπει νὰ ἔχωμεν πίστιν ἀκλόνητον εἰς τοὺς ἀψευδεῖς λόγους τοῦ Κυρίου, ὅτι «Πύλαι Ἰαδου οὐ κατισχύσουσι» τῆς Ἐκκλησίας Του. Καὶ «στρατευομένη» καὶ «ὁμόγνωμος», ἄς συνειδητοποιῆσῃ βαθύτερον τὴν ἀποστολὴν τῆς. Καὶ ἄς ἀποσαφηνίσῃ τὸν ἀνώτατον σκοπὸν τῆς Ἱστορίας, ὑψοῦσα καὶ προβάλλουσα τὸ ἐκθαμβωτικὸν ὄραμα τῆς **θεώσεως τῆς ζωῆς καὶ συμπάσης τῆς «συνωδινούσης Κτίσεως»**. Αὐτὴ εἶναι ἡ πνευματικὴ κληρονομία, τὴν ὁποίαν ἔχει ἐναποθέσει εἰς τὰς συνειδήσεις τοῦ κόσμου ὅλου ἡ τρισάγια μας Ὁρθοδοξία, ὡς φορεὺς τοῦ χαρποιοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ φωτός.

*

Καὶ μὲ τὴν χρηστὴν αὐτὴν προσδοκίαν χαιρετίζομεν ὡς ἐλπιδοφόρους Ἄνοιξεις καὶ τὴν Σύνοδον τῆς Ἑλληνικῆς Ἱεραρχίας καὶ τὸ Διορθόδοξον Συνέδριον τῆς Ρόδου.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1960 (*)

10. Ἐκκρεμές, καὶ εἰς ἣν ἀκριβῶς κατάστασιν ἐμφανίζεται ἐν τῇ προγενεστέρᾳ Ἐκθέσει, παραμένει δυστυχῶς εἰσέτι, παρὰ τὰς καταβληθείσας, διὰ τὴν διευθέτησιν αὐτοῦ, προσπάθειας, καὶ τὸ θέμα τῆς πρὸς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν δωρεᾶς τοῦ «Ἰδρύματος Κοινωνικῆς Προνοίας Ἡ Ἁγία Βαρβάρα Πατησίων». Μέχρι σήμερον δὲν κατορθώθη οὐδὲ ὁ Ἱερός Ναὸς τῆς Ἁγίας Βαρβάρας νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, οὐδὲ καὶ προωθήθησαν αἱ προταθεῖσαι διάφοροι λύσεις, πρὸς τακτοποίησιν τῆς ὅλης χρονίζουσας ταύτης ἐκκρεμότητος. Ἡ ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ θέσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἶναι ἄκρως δυσχερῆς καὶ καθίσταται ὀσημέραι δυσχερεστέρα, διότι, ἐνῶ αὕτη ἔχει ὑποστῆ σημαντικὰς οικονομικὰς ἐπιβαρύνσεις καὶ ἐξακολουθητικῶς ὑφίσταται, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν τῆς δωρεᾶς ταύτης, ἤδη δὲ ἀπειλεῖται καὶ ὑπὸ μεγαλυτέρων ἀκόμη οἰκονομικῶν θυσιῶν, πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν παλαιῶν ἰδιοκτητῶν τῆς δωρηθείσης ἐκτάσεως, ἢ νομικῆ δὲ θέσις αὐτῆς ἐν τῷ θέματι τούτῳ εἶναι ἀναμφισβήτητος, δὲν δύναται δυστυχῶς, παρὰ τὴν διακαῆ ἐπιθυμίαν της, νὰ ἐπιτελεσθῇ τὴν ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ κοινωνικὴν ἀποστολήν της, διὰ τῆς βελτιώσεως ἰδίᾳ τῶν συνθηκῶν λειτουργίας τῆς Νυκτερινῆς Σχολῆς Μηχανικῶν ἢ «Ἐργάνῃ Ἀθηνᾶ» καὶ τῆς ὀλοκληρώσεως αὐτῆς, ὥστε νὰ διαμένωσιν καὶ νὰ περιθάλπωνται ἐντὸς τοῦ Ἰδρύματος οἱ ἐκ τῶν διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν καὶ λοιπῶν Ὀρφανοτροφείων προερχόμενοι μαθηταὶ αὐτῆς.

Πάντως καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ Σχολὴ τῆς «Ἐργάνης Ἀθηνᾶς» ἐλειτούργησε κανονικῶς. Ἐν αὐτῇ ἐνεγράφησαν 190 μαθηταί, 16 δὲ ἐκ τῶν τελειοφοίτων της ἔλαβον τὰ διπλώματα αὐτῶν.

Ἐπειδὴ δὲν προβλέπεται, δυστυχῶς, πρὸς τὸ παρὸν τοῦλάχιστον, ἢ βελτιώσεις τῶν αὐτόθι ὑφισταμένων ἐπὶ ἑπταετίαν καὶ πλέον δυσμενῶν συνθηκῶν, αἵτινες, ὡς παρετηρήθη, τόσον παρεμποδίζουν τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν νὰ ὀλοκληρώσῃ τὸ ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ κοινωνικὸν καὶ πνευματικὸν ἔργον της, ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον αὐτῆς ἀντιμετωπίσῃ τὸ ταχύτερον τὸ ὅλον θέμα καὶ τῆς δωρεᾶς ταύτης καὶ λάβῃ τὰς ἐνδεικνυόμενας ἀποφάσεις, ὥστε νὰ ἐξέλθῃ ὁ ἡμέτερος Ὀργανισμὸς ἐκ τοῦ ἀδιεξόδου τούτου, ἐπιδιώξῃ δέ, ἢ τὴν, ἐν πνεύματι κατανοήσεως, συνεργασίας καὶ βοήθειας πάντων, ὀλοκληρώσιν τῆς ἐν τῷ Ἰδρύματι τούτῳ καταβαλλομένης προσπάθειας του, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐργαζομένων Νέων, ἢ τὴν δημιουργίαν, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ ἀλλαγῆς ἑτέρου κέντρου ἐκδηλώσεως τῆς πρὸς αὐτοὺς στοργῆς τῆς Ἐκκλησίας.

11. Αἱ ἑβδομαδιαῖαι **Ραδιοφωνικαὶ ἐκπομπαὶ** τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὑπὸ τὸν τίτλον

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 311 τοῦ προηγούμενου τεύχους.

«Ὁ δρόμος τῆς ζωῆς», αἱ καταρτιζόμεναι μετὰ πάσης ἐπιμελείας ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ραδιοφωνικῆς ὑπερεσίας καὶ ἠχογραφούμεναι ἐν τῷ ἡμέτερῳ Ραδιοθαλάμῳ, ἐξηκολούθησαν ἐκπεμπόμενοι ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Σταθμοῦ Ἐνόπλων Δυνάμεων καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους ἕκαστον Σάββατον καὶ ὥραν 5η μ. μ. Ἀπὸ τῆς 17ης Σεπτεμβρίου ἢ αὐτῇ ἐκπομπῇ μεταδίδεται τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ περὶ ὥραν 5.45' καὶ ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἐνόπλων Δυνάμεων Κεντρικῆς Ἑλλάδος, Λαρίσης, ἐλπίζεται δὲ ὅτι, λίαν προσεχῶς, θὰ μεταδίδηται καὶ ὑπὸ τοῦ Σταθμοῦ Ἐνόπλων Δυνάμεων Θεσσαλονίκης, ὥστε νὰ καθίσταται δυνατὸν νὰ παρακολουθῆται αὕτη ὑπὸ τῶν περισσοτέρων περιοχῶν τῆς Χώρας.

Δυστυχῶς ἐκ τοῦ δικτύου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ραδιοφωνίας ἐξακολουθεῖ νὰ μὴ ἀκούηται ἡ Φωνὴ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, διότι ἡ Γενικὴ Διευθύνσις αὐτοῦ, παρὰ τὰς ἐπανεπιλημμένας ἐνεργείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ὑπερεσίας, οὔτε τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον δι' ἑβδομαδιαίαν ἐκπομπὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας παρεχώρησεν, οὐδὲ καὶ ἐδέχθη νὰ μεταδίδηται ἐκάστην πρωΐαν καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ προγράμματος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος ὀλιγόλεπτος προσευχή, καταρτιζομένη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας*. Πάντως ἡ ἡμετέρα ὑπερεσία, πλουτίζουσα ἐν τῷ μεταξὺ τὴν πείραν αὐτῆς, ἐκ τῆς ραδιοφωνικῆς δράσεως ἐτέρων Ἐκκλησιῶν, εἶναι πάντοτε ἐτοίμη νὰ ἀναλάβῃ τὸν καταρτισμὸν ἐκπομπῶν ποικίλου περιεχομένου (ὀμιλιῶν, ραδιοφωνικῶν σκηνῶν, βυζαντινῆς μουσικῆς κλπ.) καὶ διὰ τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα Ραδιοφωνίας, εὐθὺς ὡς ἠθέλε καταστῆ δυνατὴ καὶ ἡ μετ' αὐτοῦ συνεργασία.

Καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος συνεχίσθη ἡ συγκέντρωσις στοιχείων καὶ πληροφοριῶν διὰ τὴν ἐν καιρῷ δημιουργίαν ἰδίου Ἐκκλησιαστικοῦ Ραδιοπομποῦ. Αἱ ὑφιστάμεναι οικονομικαὶ καὶ ἄλλαι δυσχέρειαι δι' ἐν τοιοῦτον ἐγχείρημα εἶναι πάντοτε σοβαραί, ἀλλ' οὐχί, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ἀνυπερβλητοί. Σημαντικὴν δυσχέριαν ἐμφανίζει τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ὅλη γεωγραφικὴ διάρθρωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου δὲν καθιστᾷ δυνατὴν τὴν ὑφ' ἐνὸς Ραδιοπομποῦ κάλυψιν ὀλοκλήρου τῆς Χώρας, διὸ καὶ δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην ἰδρύσεως ὑποσταθμῶν καὶ εἰς ἑτέρας πόλεις.

Ἐν τῷ Ραδιοθαλάμῳ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἤρχισαν, κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, ἠχογραφούμενα εἰς ταινίας εἰδικὰ προγράμματα, διάρκειας 15-30 λεπτῶν τῆς ὥρας, περιέχοντα ραδιοφωνικὰς σκηνάς, ἐπικαίρους ὀμιλίας ἠθικοθησκευτικοῦ καὶ ἔθνικοῦ περιεχομένου, ἅτινα ἐτέθησαν ἤδη εἰς τὴν

* Ὑπὸ τῆς νέας Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ε. Ι. Ρ., πρὸς ἣν διετυπώθησαν τὰ αὐτὰ αἰτήματα, ἐνεκρίθη καὶ καθιερώθη ἡ ἡμέρα τῆς 15ης Ἰουνίου τ.ἔ. ἢ ἑναρξίς τοῦ ἡμερησίου προγράμματος αὐτοῦ διὰ συντόμου προσευχῆς.

διάθεσιν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, πρὸς ὑποβοήθησιν τοῦ πνευματικοῦ αὐτῶν ἔργου καὶ δὴ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Ἦδη ἐκυκλοφόρησαν δέκα πέντε τοιαῦτα ἠχογραφημένα προγράμματα, προβλέπεται δὲ ὅτι ταχέως ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν θὰ ἀυξηθῆ κατὰ πολὺ.

Εἰς εἰδικὰς ταινίας θὰ ἠχογραφηθοῦν ἐν καιρῷ καὶ χαρακτηριστικοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι μετὰ βυζαντινῆς μελωδίας, πρὸς ὑποβοήθησιν ἰδίᾳ τοῦ ἔργου τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων.

12. Ἐν τῇ Ἐκθέσει τῶν ἐτῶν 1958 καὶ 1959 ὑπεδεικνύετο ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀναλήψεως τῆς σχετικῆς πρωτοβουλίας, πρὸς ὀργάνωσιν τοῦ ὅλου ἔργου τῆς ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, ὡς καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἐντάξεως πασῶν τῶν ὑπαρχουσῶν νῦν παρ' ἡμῖν δυνάμεων διὰ τὸ μέγα τοῦτο ἔγχειρημα. Ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐπιληφθεῖσα τοῦ θέματος τούτου, ἀπεφάσισε τὴν παρά τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, συμφώνως καὶ ταῖς διατάξεις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 976/1946 Α.Ν. «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας», ἴδρυσιν εἰδικῆς ὑπηρεσίας Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, εἰς ἣν θὰ ὑπαχθῶσιν αἱ σχετικαὶ προσπάθειαι παντὸς Σωματείου καὶ πάσης Ὄργανώσεως, καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3301/1313, τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1960, ἐγγράφου Της ἀνέθεσεν εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον αὐτῆς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ὅλου ἔργου. Ἦδη δὲ ἤρχισεν ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ ἡμετέρου Ὄργανισμοῦ νὰ μελετᾶται, μετὰ τῆς ἐνδεδειγμένης προσοχῆς, ἡ ἀρτιωτέρα ὀργάνωσις τῆς προσπάθειας ταύτης, ὡς καὶ ἡ μετὰ πάσης περισκέψεως λήψις τῶν ἀναγκαίων μέτρων διὰ τὴν προώθησιν αὐτῆς.

Κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἡμετέρου Κεντρικοῦ Συμβουλίου, νεᾶνις ἐξ Οὐγκάντας θὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς ὑπότροφος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἰς τὴν Σχολὴν Διακονιστῶν-Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα δυνηθῇ αὕτη, μετὰ τὴν ἐκ τῆς Σχολῆς ταύτης ἀποφοίτησίν της, νὰ βοηθήσῃ τὴν ἐν Οὐγκάντᾳ Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὸ κοινωνικὸν αὐτῆς ἔργον. Ἐπὶ τούτοις, ἡμετέρα εἰσηγήσει, ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀπεφάσισεν, ὅπως τὸ ξύλλινον τέμπλον τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Ναοῦ Καπνικαρέας, τὸ ἀντικατασταθὲν ἐσχάτως διὰ νέου μαρμαρίνου, ἀνταποκρινομένου εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦ Ναοῦ, δωρηθῆ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Οὐγκάντας, ἵνα χρησιμοποιοθῆ εἰς τὸν νεοῖδρυσθέντα πρῶτον λιθόκτιστον Ὀρθόδοξον Ναὸν ἐν τῇ Χώρα ταύτῃ. Ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐνέκρινε παμψηφεί τὴν σχετικὴν πρότασιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἥδη δὲ μελετᾶται ὁ τρόπος τῆς ἀποστολῆς τοῦ τέμπλου τούτου πρὸς τοὺς ἀποδέκτας του. Θερμαὶ ἐκφράζονται καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης εὐχαριστία πρὸς τε τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν καὶ τὴν Σύγκλητον τοῦ Παν(μ)ίου, διὰ τὴν τοιαύτην των ἀπόφασιν.

13. Τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας

ἀψησὸλῃσε τελευταίως καὶ τὸ σημαντικώτατον θέμα τῆς τονώσεως τοῦ Ὀρθοδόξου καὶ ἐθνικοῦ φρονήματος τῶν ἀποδημούντων Ἑλλήνων, οἵτινες, μεταβαίνοντες ἵνα ἐργασθοῦν εἰς ξένας χώρας, ὑποχρεοῦνται, ὡς γνωστὸν, νὰ ζῶσιν ἐντὸς ἐτεροδόξου περιβάλλοντος καὶ ἐν μέσῳ πλήθους πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν κινδύνων. Ἡ ὀργάνωσις καὶ τῆς δυσχεροῦς ταύτης προσπάθειας ἀνετέθη εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ἥτις, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ Κληρικῶν τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ λοιπῶν ἀρμοδίων προσώπων, ἤρχισεν ἤδη μελετᾶσα καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὡς παρατηρήθη καὶ ἀνωτέρω, ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀπεφασίσθη ἤδη ἡ, κατόπιν συνανοήσεως μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θυατείρων, διάθεσις τῶν ἀναγκαιούτων φύλλων τοῦ Δελτίου «Φωνὴ Κυρίου», πρὸς δωρεὰν διανομὴν αὐτῶν, διὰ τῶν κατὰ τόπους Ἱερατικῶν Προϊσταμένων, εἰς πάντας τοὺς ἐν ταῖς Χώραις τῆς Εὐρώπης διαμένοντας Ἑλληνας ἐργάτας, πρὸς θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν οἰκοδομὴν καὶ καθοδήγησιν αὐτῶν. Ἦδη περὶ τὰ χίλια ἀντίτυπα ἐκ τοῦ Δελτίου τούτου ἀποστέλλονται ἐβδομαδιαίως, δωρεὰν ὡσαύτως καὶ διὰ τὸν αὐτόν, ὡς ἀνωτέρω, σκοπὸν, εἰς Ἑλλήνας μετανάστας, διαμένοντας εἰς Γερμανίαν, Βέλγιον, Ὀλλανδίαν, Καναδὰν καὶ ἄλλαχοῦ. Ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας μελετᾶται ἐπὶ τούτοις ἡ ἐκδοσις εἰδικοῦ «Ἐγκολπίου», ὅπερ θὰ παρέχεται ὑπ' αὐτῆς εἰς τοὺς ἀποδημούντας ἐξ Ἑλλάδος καὶ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν. Ἐν τῷ Ἐγκολπίῳ τούτῳ θὰ ἐκδηλοῦνται ἡ στοργὴ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ ἀποδημούντα τέκνα της, θὰ παρέχωνται ἀναγκαῖαι τινὲς ὑποθήκαι καὶ θὰ ὑπομνησκηται εἰς αὐτοὺς τὸ χρέος των τὰ διατηρήσουν καὶ ἐν τῇ ξένῃ ἀνοθεύτους τὰς Ἑλληνορθοδόξους μας παραδόσεις καὶ, εἰς τὴν ἐστίαν τῆς καρδίας των, ἄσβεστον τὴν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν των πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα των.

14. Ἡ Οἰκονομικὴ πορεία τοῦ ἡμετέρου Ὄργανισμοῦ ἐμφανίζεται καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1960 ἢ αὐτῇ περίπτῳ ὡς καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1958 καὶ 1959, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ἠδύνημένη δραστηριότης του ἐνεφάνισεν ἄνοδον τῶν ἐσόδων καὶ ἀντιστοίχως τῶν ἐξόδων αὐτοῦ. Τὰ ἐκ πασῶν τῶν πηγῶν ἔσοδα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατὰ τὸ ἔτος 1960 ἀνήλθον εἰς τὸ ποσὸν τῶν δέκα ἑκατομμυρίων ἑξακοσίων πενήκοντα μίαις χιλιάδων πεντακοσίων ἑπτὰ (10.651.507) δραχμῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐσόδων δραχμαὶ τέσσαρα ἑκατομμύρια τριακόσαι πενήκοντα πέντε χιλιάδες διακόσαι ὀγδοήκοντα τέσσαρες (4.355.284) προήλθον ἐκ τῶν προβλεπομένων ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 976/1946 Α. Νόμῳ «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας», εἰσφορῶν (3% ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἱερῶν Μονῶν, 1% ἐκ τῶν ἐκτελουμένων ἐκκλησιαστικῶν ἔργων, ἐξ ἐνσήμων ἀδειῶν γάμων καὶ διαζυγίων κλπ.), τὸ δὲ ὑπόλοιπον ποσόν, ἐκ δραχμῶν ἐξ ἑκατομμυρίων διακοσίων

ένενήκοντα ἕξ χιλιάδων διακοσίων εἴκοσι τριῶν (6.296.223), προέρχεται ἐξ ἀκαθαρίστων εισπράξεων ἐκ τῆς ἰδίας δραστηριότητος τοῦ ἡμετέρου Ὀργανισμοῦ (ἐκδόσεων βιβλίων, περιοδικῶν, κατηχητικῶν εἰδῶν, εισπράξεων Ἁγίας Βαρβάρας Δαφνίου κλπ.).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐσόδων ἐξ εισφορῶν, ἐκ δραχμῶν τεσσάρων ἑκατομμυρίων τριακοσίων πενήκοντα πέντε χιλιάδων διακοσίων ὀγδοήκοντα τεσσαράκων (4.355.284), ἐν ἑκατομμύριον ἑκατὸν χιλιάδες (1.100.000) περίπου δραχμαὶ ἐχορηγήθησαν ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, βάσει τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ περὶ Ἀποστ. Διακονίας Α. Ν. ὑπ' ἀριθμ. 976/1946, εἰς τὰ κατὰ Ἱερὰς Μητροπόλεις Παραρτήματα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἅτινα διαχειρίζονται καὶ διαθέτουν τὸ ποσὸν τοῦτο διὰ τοπικὰς Ἱεραποστολικὰς ἐκδηλώσεις. Οὕτως, ἐκ τῶν καθόλου ἐσόδων τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τοῦ ἡμετέρου Ὀργανισμοῦ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, ὀλιγώτερον τοῦ ἐνὸς τρίτου (1/3) προέρχεται ἐκ τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ εισφορῶν, ἐνῶ πλέον τῶν δύο τρίτων (2/3) προέρχεται ἐξ εισπράξεων ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ δραστηριότητος. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη 1958 καὶ 1959, ὡς καὶ ἐν τῇ σχετικῇ Ἐκθέσει τῶν πεπραγμένων σημειοῦται, ὑπῆρξε κατὰ πολὺ μικρότερον. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου προκύπτει ὅτι ἡ διεύρυνσις τοῦ ἔργου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας θὰ ἔχη ὡς συνέπειαν καὶ τὴν ἐκ τῶν ἰδίων τῆς πόρων αὔξησιν τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς δυνατοτήτων, αἵτινες θὰ παρέχουν εἰς αὐτὴν τὴν εὐχέρειαν ἐπεκτάσεως τῶν Ἱεραποστολικῶν προσπαθειῶν τῆς καὶ εἰς τομεῖς, ἐξ ὧν δὲν πρέπει νὰ ἀναμένῃ οἰκονομικόν τι ἀντάλλαγμα.

Ἀπὸ τοῦ λήξαντος ἔτους ἤρχισεν ἐξοφλούμενον τὸ ἐκ δραχμῶν ἑξακοσίων τεσσαράκοντα τριῶν χιλιάδων τριακοσίων ἑβδομήκοντα δύο (643.372) ἔντοκον δάνειον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, τὸ προελθὸν ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Συμβουλίου τούτου ἐκχωρήσεως εἰς αὐτὴν ἐπὶ πιστώσει ἐνὸς ἐπιπέδου πιστηρίου καὶ ἐτέρων χρεωδῶν τοῦ Τυπογραφείου. Ἡ πρώτη δόσις τοῦ δανείου τούτου ἐκ δραχμῶν ὀγδοήκοντα χιλιάδων (80.000) ἐτέθη ἤδη εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Εἰδικῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου, τῆς διαχειριζομένης τὰ ἐν λόγῳ δάνεια.

Εὐτυχῶς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ κατόπιν σχετικῶν ἐνεργειῶν ἡ ἐκ 50% ἑκπτώσις τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν τῶν διαφόρων ἐντύπων ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν περιοδικῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἡ ἐκ τῆς ἐκπτώσεως ταύτης οἰκονομικὴ ἀνακούφισις τῶν ἡμετέρων περιοδικῶν εἶναι ἀξιόλογος.

Ἐν τῷ ἐσχάτως κυρωθέντι Νόμῳ ὑπ' ἀριθ. 4149) 1961, «περὶ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς ἐν Κρήτῃ Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας», καὶ ἐν ἄρθρῳ 53 αὐτοῦ, παρεσχέθη ἡ δυνατότης τῆς ἐπεκτάσεως τῶν περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας διατάξεων καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης. Εὐθὺς ὡς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας θὰ λάβῃ τὰς ὑπὸ τοῦ ἀνω-

τέρω ἄρθρου προβλεπομένας ἀποφάσεις, θὰ καταβληθῶσιν παρὰ τῆς καθ' ἡμᾶς ὑπηρεσίας αἱ δέουσαι ἐνέργειαι διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν διεπουσῶν τὸν ἡμέτερον Ὀργανισμόν διατάξεων καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης.

Δυστυχῶς αἱ ἐκ τῶν χρονίζουσῶν ὀφειλῶν πρὸς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν ἀνωμαλῆαι, περὶ ὧν ἐκτενὴς ἐγένετο καὶ ἐν τῇ προγενεστέρῃ Ἐκθέσει λόγος, δὲν κατέστη δυνατόν νὰ τακτοποιηθοῦν εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν οὐδὲ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, παρὰ τὰς καταβληθείσας ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ὑπηρεσίας προσπαθείας. Οὕτω κατὰ τὸ τέλος Φεβρουαρίου τοῦ τρέχοντος ἔτους 1961 αἱ ἐκ διαθέσεως ἐνσήμων, ἐκδόσεων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Κατηχητικῶν εἰδῶν, τροφείων ὑποτρόφων ἐν τῷ Θεολογικῷ Οἰκοτροφείῳ, ὡς καὶ ἐκ περιοδικῶν ὀφειλῶν τῶν ὑπηρεσιῶν Ἱερῶν τινῶν Μητροπόλεων πρὸς τὸν ἡμέτερον Ὀργανισμόν ἀνήρχοντο εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων ἑνακοσίων τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδων (2.945.000). Βεβαίως τὸ ἡμισυ περίπου ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐν κινήσει λογαριασμούς, ἢ προέρχεται ἐξ ἀδιαθέτων εἰδῶν καὶ ἰδία βιβλίων, τὸ ἕτερον ὅμως ἡμισυ ἀνήκει εἰς χρονίζουσας ὀφειλάς, αἵτινες ἔδει νὰ ἔχωσιν ἐξοφληθῇ ἀπὸ μακροῦ χρόνου.

Δυστυχῶς καὶ αἱ ἐξ Ἱερῶν Ναῶν, Βιβλιοπωλῶν καὶ ἰδιωτῶν ὀφειλαὶ πρὸς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, αἱ προερχόμεναι ἐκ τυπογραφικῶν ἐργασιῶν, ἐκδόσεων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Κατηχητικῶν εἰδῶν καὶ Περιοδικῶν, ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ὑπερβαλλόντως ὑψηλαί. Κατὰ τὴν 28ην Φεβρουαρίου τοῦ τρέχοντος ἔτους αἱ ὀφειλαὶ αὗται ἀνήρχοντο εἰς τὸ ποσὸν τῶν δύο ἑκατομμυρίων ὀγδοήκοντα μιᾶς χιλιάδων πεντακοσίων πενήκοντα δύο (2.081.552) δραχμῶν. Ἄρκετοὶ ἐκ τῶν λογαριασμῶν τούτων εὐρίσκονται ἐν κανονικῇ κινήσει καὶ ἡ ἐξόφλησις αὐτῶν βραίνει ὁμαλῶς. Ἀξιόλογον ὅμως ποσοστὸν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ προέρχεται ἐκ παλαιῶν ὀφειλῶν, τῶν ὁποίων ἡ εἰσπρακτικὴ δέον νὰ ἐπιδιωχθῇ διὰ παντὸς τρόπον.

Ἀυτονόητον τυγχάνει, ὅτι Ὀργανισμὸς τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐκτάσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἥτις συνεργάζεται σήμερον μετὰ πενήκοντα περίπου Βιβλιοπωλείων εἰς ὀλόκληρον τὴν Χώραν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ διατηρεῖ οἰκονομικὰς σχέσεις μετὰ πολλῶν χιλιάδων νομικῶν καὶ φυσικῶν προσώπων, θὰ ἐμφανίζῃ πάντοτε οἰκονομικὰς τινὰς ἐκκρεμότητας, προερχόμενας ἐκ καθυστερήσεως τινος ἐξοφλήσεως τῶν πρὸς αὐτὸν ὀφειλῶν. Οἰκονομικαὶ ὅμως ἐκκρεμότητες τοῦ ὕψους τῶν ἀνωτέρω σημειωθεισῶν, αἵτινες μάλιστα παραμένουσιν ἀτακτοποιητὸν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, τυγχάνουσιν, ὡς καὶ ἐν τῇ προγενεστέρῃ Ἐκθέσει παρατηρήθη, δυσβάστακτο διὰ τὰς οἰκονομικὰς δυνατότητας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τῆς ὁποίας τὸ ἔργον σ ο β α ρ ῶ ς παρεμποδίζεται ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης. Συνεπῶς βασικὴ μέριμνα τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου καὶ τῆς ὑπηρεσίας

τοῦ ἡμετέρου Ὁργανισμοῦ δέον νὰ παραμένῃ ἡ ταχεῖα τακτοποίησις πασῶν τῶν ἐκκρεμοτήτων τούτων.

Ἐπιβεβλημένον ἐπὶ τούτοις καθῆκον τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου τυγχάνει, ὅπως καταβάλλῃ πᾶσαν ἐνέργειαν, ἵνα ἀρχίσουν ἀποδίδοντες καὶ ἕτεροι πόροι τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, οἵτινες, καίτοι ἔχουσι καθορισθῆ διὰ Νόμου, εὑρίσκονται ἐν ἀδρανεῖα. (Πρβλ. π. χ. τὰ θεσπιζόμενα διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 1828)1951 «Περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν, ἀφορώντων τὴν Ἐκκλησίαν»).

Ἐν τῷ βασικῷ περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας Α. Νόμῳ ὑπ' ἀριθμ. 976)1946 (ἄρθρον 24) προβλέπεται ἐπὶ τούτοις «κράτησις 1% ἐπὶ τῆς δαπάνης διὰ πᾶν ἐκτελούμενον ἔργον πάντων τῶν Ἱ. Ναῶν καὶ Ἱ. Μονῶν». Δυστυχῶς καὶ ὁ πόρος οὗτος, παρὰ τὰς καταβληθείσας ἐσχάτως προσπάθειάς, δὲν ἀπέδωσε πᾶν ὅ,τι θὰ ἔδει ν' ἀποδώσῃ, διὸ καὶ ἐνδείκνυται ἡ περαιτέρω λήψις σχετικῶν μέτρων.

Ἐν τῇ Ἐκθέσει πεπραγμένων τῶν ἐτῶν 1958 καὶ 1959 παρετηρήθη ὅτι ἵκανὸς ἀριθμὸς ἐκ τῶν κατὰ Ἱερὰς Μητροπόλεις Τοπικῶν Παραρτημάτων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (22 ἐκ τῶν 66) δὲν ὑπέβαλον πρὸς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον αὐτῆς, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἔδαφ. 4 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὡς ἀνωτέρω Α.Ν. 976/1946, τοὺς Προϋπολογισμοὺς καὶ Ἀπολογισμοὺς αὐτῶν πρὸς θεώρησιν. Εὐτυχῶς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐπτά ἐκ τῶν Τοπικῶν τούτων Παραρτημάτων ἤρχισαν ἀποστέλλοντα κανονικῶς τοὺς Προϋπολογισμοὺς καὶ Ἀπολογισμοὺς αὐτῶν πρὸς θεώρησιν καὶ οὕτως ὁ ἀριθμὸς τῶν μὴ συμμορφωθέντων εἰσέτι πρὸς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἐμειώθη εἰς δέκα πέντε.

Ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἶχον ὑποβληθῆ κατὰ τὸ ἔτος 1958 αἱ ἐκθέσεις τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένων ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν μέχρι καὶ τῆς οἰκονομικῆς χρήσεως 1950 - 1951. Ἴνα ἐπιταχυνθῇ ὁ κατὰ Νόμον ἐλεγχος τῆς διαχείρισεως τοῦ ἡμετέρου Ὁργανισμοῦ, παρακαλέσαμεν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5144)24-2-59 ἡμετέρου ἐγγράφου τὴν ἀρμόδιαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, ὅπως, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Α. Ν. 976/1946, προβῇ αὕτη εἰς τὴν συγκρότησιν πλειόνων ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν, διὰ τὸν διαχειριστικὸν ἐλεγχον πασῶν τῶν οἰκονομικῶν χρήσεων, μέχρι καὶ τοῦ λήξαντος ἔτους. Κατόπιν τῆς ἀνωτέρω ἐνεργείας, συνεκροτήθησαν πράγματι τρεῖς ἐξελεγκτικαὶ ἐπιτροπαί, αἵτινες καὶ ὑπέβαλον ἤδη πρὸς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τὰς σχετικὰς ἐκθέσεις τῶν διὰ τὰς οἰκονομικὰς χρήσεις τῶν ἐτῶν 1954-55, 1955-56, 1957 καὶ 1958.

* *

Οὕτως ἐμφανίζεται τὸ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1960 ἐπιτελεσθὲν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔργον.

Σημειωθῆτω ὅτι καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ Ἐκθέσει δὲν περιλαμβάνεται ἡ κατὰ Ἱερὰς Μητροπόλεις δρᾶσις τῶν Παραρτημάτων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας,

ἄτινα, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν κατὰ τόπους Σεβ. Ἱεραρχῶν καὶ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων ἐργαζόμενα, προσφέρουν διὰ πλειάδος πνευματικῶν ἐργατῶν ἀξιολογώτατος ὑπηρεσίας εἰς πάντας τοὺς τομεῖς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου. Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον οὐδεμίαν παρέλειψε, καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, εὐκαιρίαν, ὅπως ἐνισχύσῃ καὶ ἐνθαρρύνῃ, διὰ παντὸς δυνατοῦ μέσου, τὰς προσπάθειάς τῶν Τοπικῶν τούτων Παραρτημάτων, ἰδίᾳ δὲ ἐκείνων ἄτινα διαθέτουν μικροτέρας οἰκονομικὰς δυνατότητας, διὰ βιβλίων, οἰκονομικῆς ἀρωγῆς τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ἐργατῶν κλπ. Ἐξ Ἱεροκλήρυκες, ὑπηρετοῦντες εἰς ἰσαριθμούς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἐμισθοδοτήθησαν καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει, ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἐπὶ τούτοις ἕτεροι δώδεκα Θεολόγοι, κηρύττοντες τὸν Θεῖον Λόγον εἰς διαφόρους Ἱεροὺς Ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, εἰς οὓς ὑφίστανται ἰδικοί πνευματικαὶ ἀνάγκαι, ἐνισχύθησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου.

Δὲν κατέστη βεβαίως δυνατὸν, ὡς ἦτο ἄλλως τε ἐπόμενον, νὰ πραγματοποιηθοῦν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πᾶσαι αἱ διαγραφόμεναι ἐκ τῆς Ἐκθέσει τῶν ἐτῶν 1958 καὶ 1959 ἐπιδιώξεις τοῦ ἡμετέρου Ὁργανισμοῦ, τινὲς ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἀπαιτήσουν μακροχρονίους προσπάθειάς, οὐδὲ καὶ προωθήθησαν ἴσως τινὰ ἐκ τῶν ἀπασχολούντων αὐτὸν ζητήματα, ὅσον θὰ ἐπεθύμει ἡ ὑπεύθυνος αὐτοῦ Διεύθυνσις, καὶ δι' ἄλλειψιν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων, καὶ δι' ἀνεπάρκειαν χρόνου, καὶ δι' ἄλλειψιν, εἰς τινὰς περιπτώσεις, ἐπαρκῶν πνευματικῶν δυνάμεων, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας. Παρὰ ταῦτα δὲν θὰ εὐρίσκετό τις ἴσως μακρὰν τῆς πραγματικότητος, ἐὰν θὰ ἰσχυρίζετο, ὅτι ἐντονοὶ κατεβλήθησαν καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος παρὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας προσπάθειαι δι' ἱεραποστολικὴν δρᾶσιν πρὸς πλείστας κατευθύνσεις, ὅτι διὰ τῶν ἐπιδιώξεων αὐτῆς πλείστοι ἐκκλησιαστικοὶ ἐργάται, προερχόμενοι ἐξ ὀλοκλήρου τῆς Χώρας, ἀνεθερμάνθησαν καὶ ἐβοηθήθησαν διὰ τὴν ἀποδοτικωτέραν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου τῶν, ὅτι, ἐπὶ τούτοις, πλείσται προϋποθέσεις ἐδημιουργήθησαν διὰ τὴν περαιτέρω προώθησιν τοῦ ἔργου αὐτῆς καὶ ὅτι ἀκόμη βασικαὶ τινες ἀρχαὶ πνευματικῆς δράσεως, διατυπωθεῖσαι καὶ ἐφαρμοσθεῖσαι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἤρχισαν ἤδη ἐπηρεάζουσαι εὐρυτέρους τομεῖς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου καὶ ἀποδίδουσαι, ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ Ἐκθέσει παρατηρεῖται, τοὺς καρποὺς αὐτῶν.

Ἡ πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις προώθησις τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀποδεικνύει, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, τὰς ἀπεριορίστους δυνατότητας, τὰς ὁποίας ὁ ἐπιτελικὸς οὗτος Ἐκκλησιαστικὸς Ὁργανισμὸς κέκτηται, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου. Ἴνα ὁμως αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ αὐτοῦ ἀποβοῦν περισσότερον καρποφόροι, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐντασις μόνον τῶν ἰδίων αὐτοῦ προσπαθειῶν, ἀλλ', ἐπὶ τούτοις, καὶ ἡ μεταξὺ πάντων καλλιέργεια καὶ ἐπικράτησις τῆς ἀντιλήψεως, ὅτι, διὰ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν

Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ (*)

1. Ὁ ὄρος «Οἰκουμενική Κίνησις». Ἡ προσωνομία «Οἰκουμενική Κίνησις» χρησιμοποιεῖται εὐρύτατα εἰς δήλωσιν τῆς ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καταβαλλομένης συστηματικῆς προσπάθειας πρὸς προσέγγισιν καὶ συνεργασίαν τῶν διαφόρων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ προσωνομία αὕτη ἐπεκράτησεν ὡς τεχνικός ὄρος ἤδη ἀπὸ τοῦ 1919, ὅτε καὶ εἰσήχθη τὸ πρῶτον εἰς τὴν θεολογικὴν γλῶσσαν, προτάσει ἐνὸς τῶν ἰδρυτῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, τοῦ Σουηδοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Οὐψάλης Nathan Söderblom (1866-1931), πρὸς ἔκφρασιν τῶν τότε διενεργουμένων ἐπαφῶν μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ τοιαύτη χρῆσις τοῦ ὄρου τούτου δικαιολογεῖται ἐκ τῆς παλαιότητος ἐιδικῆς θεολογικῆς χρήσεως τοῦ ἐπιθέτου «οἰκουμενικός», ὡς λ.χ. εἰς τὰς ἐκφράσεις «Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι», «Οἰκουμενικὰ Σύμβολα» καὶ «οἰκουμενικοὶ διδάσκαλοι», ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐιδικῆς ἐννοίας, ἣν εἶχεν ἡ λέξις «Οἰκουμένη» κατὰ τοὺς περὶ Χριστὸν καὶ τοὺς ἑλληνιστικοὺς καθόλου χρόνους, ὅτε διὰ τῆς λέξεως «Οἰκουμένη» ἐδηλοῦτο ἡ περὶ

ἰσότητος καὶ ἐνότητος ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος κοσμοπολιτικῆ ἀντίληψις. Τὸ ἰδιάζον τῶν ὄρων τούτων ἔγκειται εἰς τὰ θετικὰ στοιχεῖα τῆς λέξεως «οἶκος», ἐξ ἧς καὶ προέρχονται οὗτοι, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ οἰκειότης, ἡ τάξις, ἡ ἀσφάλεια, ὁ ἀλληλοσεβασμὸς τῶν μελῶν, ἡ ἀλληλεγγύη τούτων καὶ ἡ δι' αὐτῆς πρόοδος. Ὁ ὄρος «καθολικός» παρουσιάζει ἔναντι τοῦ ὄρου «οἰκουμενικός» σχετικὴν μόνον ἔννοιαν, ἣτις εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς θεολογίας προσέλαβεν, ὡς μὴ ὄφελε, στενὴν ὁμολογιακὴν ἀπόχρωσιν.

Ὁ ὄρος «Οἰκουμενική Κίνησις» χρησιμοποιεῖται σήμερον ὑπὸ εὐρεῖαν καὶ ὑπὸ στενὴν ἔννοιαν. Καὶ ὑπὸ μὲν τὴν εὐρεῖαν νοεῖται δι' αὐτοῦ ἡ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καταβαλλομένη πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως, ὑπὸ τῶν προτεσταντικῶν ἰδίᾳ Ἐκκλησιῶν, διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πνευματικῶν ἰδρυμάτων, ὡς καὶ ὑπὸ διαφόρων προσωπικοτήτων καὶ ὀργανώσεων τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης, προσπάθεια προσεγγίσεως τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, πρὸς ἀμοιβαίαν γνωριμίαν, ἐπικοινωνίαν καὶ συνεργασίαν καὶ πρὸς μελέτην ἀπὸ κοινοῦ τῶν δυσκολιῶν καὶ τῶν δυνατοτήτων μιᾶς μελλοντικῆς ἐνώσεως αὐτῶν. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ νοοῦνται

* Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Γ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

ἀντιμετώπισιν τῶν φλεγόντων πνευματικῶν ζητημάτων τοῦ συγχρόνου Ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου, ἐπιτακτικὴ προβάλλει ἡ ἀνάγκη τῆς στενωτέρας συνεργασίας πᾶσιν τῶν ὑφισταμένων σήμερον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μας ἀξιολογωτάτων πράγματι πνευματικῶν δυνάμεων καὶ ἡ, ἐπὶ τῇ βάσει ἐνιαίου καὶ καλῶς μελετημένου προγράμματος, κοινὴ πάντων δρᾶσις.

*

Τελευτῶν, ἐπιτακτικὴν αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐκφράσω τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριον Θεόκλητον καὶ Πρόεδρον τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου, ὡς καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ μέλη αὐτοῦ, τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς μου Συναδέλφους, διὰ τὴν πρὸς τὸ πρόσωπόν μου ἐμπιστοσύνην των, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐβασίσθησαν καὶ αὐθις πᾶσαι αἱ καταβληθεῖσαι καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας προσπάθειαι.

Εὐλαβεῖς εὐχαριστίαι ὀφείλονται ἐπὶ τούτοις καὶ πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Συνοδικοὺς Συνέδρους τῆς ληξάσης καὶ τρεχούσης Συνοδικῆς περιόδου, ὡς καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, διότι μετὰ διαφέροντος καὶ στοργῆς παρηκολούθησαν τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ διὰ παντὸς τρόπου ἐνεθάρρυναν καὶ ὑπεβοήθησαν τὸ ἔργον αὐτῆς.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης θερμῶς καὶ τοὺς ἐν τῇ Ἀπο-

στολικῇ Διακονίᾳ συνεργάτας μου, τοὺς Διευθυντάς, Προϊσταμένους καὶ ὑπαλλήλους τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν αὐτῆς, ὡς καὶ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ, ὑφ' οἷανδήποτε ιδιότητα, ἐργαζομένους, διότι ἅπαντες, ἀνευ ἐξαιρέσεως, μετὰ ζήλου ἐπετέλεσαν καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος τὸ καθήκον των καὶ διὰ τῆς ἀφοσιώσεως αὐτῶν εἰς τὸ ἔργον των οὐσιαστικῶς συνέβαλον, ἵνα ἐπιταχυνθῇ ὁ δημιουργικὸς ρυθμὸς τοῦ ἡμετέρου Ὄργανισμοῦ.

Θερμότεραι εὐχαριστίαι ἐκφράζονται ἐπὶ τούτοις καὶ αὐθις καὶ πρὸς πάντας τοὺς λοιποὺς συνεργάτας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Κληρικοὺς τε καὶ Λαϊκοὺς, οἵτινες, μετὰ τῆς αὐτῆς, ὡς καὶ κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἔτη, αὐταπαρνήσεως καὶ προθυμίας, ὅπως δὲ ἀνιδιοτελῶς, ἐβοήθησαν τὰς προσπάθειας τοῦ Πνευματικοῦ τούτου Ἐκκλησιαστικοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ πολλαπλῶς ἔδειξαν τὴν ἐμπιστοσύνην των πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ, ὡς καὶ πρὸς πάντας ἐκεῖνους, οἵτινες γραπτῶς ἢ προφορικῶς, ἰδιωτικῶς ἢ δημοσίᾳ ἐνεθάρρυναν τοὺς ἔχοντας ἀναλάβει ἠδξημένας εὐθύνas ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ εὐηρεστήθησαν νὰ κρίνουν εὐμενῶς τὰς ἐν αὐτῇ καταβαλλομένας προσπάθειas.

Εὐχόμενος, ἐν τέλει, ὅπως ὁ Κύριος εὐλογῇ καὶ ἐνισχῇ πάντοτε τὸ ἔργον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, διατελῶ

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ
(Τέλος) ΑΝΔΡΕΑΣ ΙΩΑΝΝ. ΦΥΤΡΑΚΗΣ
Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28ῃ Ἀπριλίου 1961.

διὰ τῆς «Οἰκουμενικῆς Κινήσεως» καὶ αἱ μετὰ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν, ὡς καὶ τῶν ἐκπροσώπων διαφόρων μὴ χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, παντοειδῆς ἐπαφαί, δι' ἧν ἐκφράζεται ἀπὸ χριστιανικῆς πλευρᾶς ἡ πίστις εἰς τὴν καθολικότητα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὴν δυνατότητα ἐξαπλώσεως τοῦ Εὐαγγελίου εἰς ὅλον τὸν κόσμον, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου «Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας ἐν ὅλη τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν» (Ματθ. 24,14).

Ἐν στενωτέρᾳ ἐννοίᾳ ἐκφράζεται διὰ τοῦ ὄρου «Οἰκουμενικὴ Κίνησις» πᾶν ὅ,τι ἐπιτελεῖται καὶ ἐπιδιώκεται διὰ τῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1937 συσταθείσης διεθνοῦς ὀργανώσεως, τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὴν προσωνομίαν «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν» (ΠΣΕ) καὶ «Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν». Ὡς «Οἰκουμενικὴ Κίνησις» χαρακτηρίζεται γενικώτερον ἢ ὑπὸ τῶν Προτεσταντικῶν καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Παλαιοκαθολικῶν, καταβαλλομένη ἐντονος καὶ συστηματικῆς προσπάθειας ἐπαφῶν μεταξὺ αὐτῶν, ἐπὶ τῷ ἀπωτέρω σκοπῷ τῆς ἐνώσεως αὐτῶν. Διὰ τῶν προσπαθειῶν τούτων ἔχει δημιουργηθῆ πλέον νέον κλίμα, τὸ οἰκουμενικόν, μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ὕπερ ἀπὸ διεκκλησιαστικῆς καὶ παγκριστιανικῆς πλευρᾶς ἀποτελεῖ τὸ κύριον χαρακτηριστικόν τοῦ 20οῦ αἰῶνος.

2. Οἱ παράγοντες καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς «Οἰκουμενικῆς Κινήσεως». Ἡ συνεχῆς διάσπασις τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἕνεκα τῶν ἐκάστοτε γνωστῶν ἱστορικῶν λόγων, καὶ ἡ πολυμερῆς διαίρεσις τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ αἱ κατὰ καιροὺς διαμάχαι καὶ ἐπιβουλαὶ μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἀπετέλουν ἀνεκαθεν θλιβερὰν καὶ ἐπώδυνον πραγματικότητα διὰ πάντα πραγματικῶν χριστιανῶν, ἀδιακρίτως ὁμολογίας. Αἱ πρῶται μετὰ τὸ σχίσμα Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως εὐρεῖαι ἐνωτικαὶ προσπάθειαι παρουσιάζουσι χαρακτῆρα ἐπιβουλῆς μᾶλλον παρά ἀμοιβαίας κατανοήσεως, δι' ἧς καὶ δὲν εἶναι δυνατόν αὐταὶ νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἡ ἀπαρχὴ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως. Τὴν προϊστορίαν ταύτης ἀπετέλεσαν τῶ ὄντι αἱ ἐπίμονοι προσπάθειαι τῶν διὰ τῆς Μεταρρυθμίσεως ἀποσχισθειῶν ἐκ τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ Ἐκκλησιῶν πρὸς συνεργασίαν αὐτῶν μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ οἰκουμενικὸν πνεῦμα τῶν προσπαθειῶν τούτων διεφθάρη ἀτυχῶς καὶ διελύθη διὰ τῆς ἀσκηθείσης κατ' ἐπανάληψιν ἐκ μέρους τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων κακοβούλου προσπάθειας πρὸς προσηλυτισμὸν εἰς βάρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ σύγχρονος Οἰκουμενικὴ Κίνησις ἀρχεται κυρίως ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος. Ταύτην ὑπεγράφευσαν: α') ἡ ἀναγέννησις τῆς χριστιανικῆς πίστεως κατὰ τὸν 18ον καὶ 19ον αἰῶνα, ἡ συντελεσθεῖσα διὰ τῆς εὐρείας προαγωγῆς τῶν βιβλικῶν σπουδῶν, δι' ἧν προεβλήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπὶ τῆς βιβλικῆς ἐκκλησιολογικῆς βάσεως ὡς ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὕτως ἐγένε-

το συνειδητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος· β') ἡ ἀνάγκη ἀντιδράσεως τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἐναντι τοῦ ἰσχυροῦ ρεύματος τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως, τοῦ ἱστορικοῦ ὕλισμου, τοῦ μαρξισμοῦ γενικώτερον καὶ τοῦ ὀρθολογισμοῦ· γ') τὰ ἐκ τῶν πολεμικῶν συγκρούσεων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος δεινὰ καὶ ἡ ἀπειλὴ τοῦ ἀ' παγκοσμίου πολέμου, τοῦ ἐκτραγέντος πράγματι πρὸ τῆς οὐσιαστικῆς ἐκδηλώσεως τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως· δ') αἱ κοινωνικαὶ καὶ πνευματικαὶ ἀναστατώσεις τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος αἰῶνος· ε') ὁ διεθνῆς σιωνισμὸς, ὁ σοβιετικὸς κομμουνισμὸς καὶ ὁ μπολσεβικὸς ἀθεϊσμὸς. Ἐκ τῶν λόγων τούτων προεβλήθησαν αἱ πρῶται ἐκδηλώσεις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, αἵτινες καὶ ἀποτελοῦν τοὺς οὐσιαστικοὺς ταύτης παράγοντας. Οὕτως ἐν Ἀμερικῇ συνεστήθη ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1855 ἡ «Παγκόσμιος Χριστιανικὴ Φοιτητικὴ Ὁμοσπονδία» (World Student Christian Federation), ἥτις τὰ μέγιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν δημιουργίαν καταλλήλου οἰκουμενικοῦ κλίματος διὰ τῆς ἐπαφῆς καὶ τῆς συνεργασίας φοιτητῶν, ἀνηκόντων εἰς διαφόρους Ἐκκλησίας. Τὴν συνεργασίαν τούτων οὐδόλως ἠμποδίσαν αἱ ὁμολογιακαὶ διαφοραὶ, ὡς ἀπεδείχθη οὐσιαστικώτερον καὶ διὰ τῶν παγκοσμίου ἐπιπέδου συνελεύσεων τῶν χριστιανικῶν τούτων ὀργανώσεων, τῶν γενομένων εἰς Τόκιο (1909) καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν (1911). Τῆς Παγκοσμίου Φοιτητικῆς Ὁργανώσεως εἶχε προηγηθῆ ἀπὸ τοῦ 1844 ἡ ἴδρυσις τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος Νέων (XAN), (World Alliance of Young Men's Christian Associations - YMCA) καὶ ἡ ἐν ἔτει 1894 ἐπέκτασις ταύτης διὰ τῆς ἀντιστοίχου πρὸς αὐτὴν «Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Νεανίδων» (XEN), (World Alliance of Young Women's Christian Associations - YWCA). Κατ' ἐπιταγὴν τῶν αὐτῶν καὶ ἄλλων τινῶν εἰδικῶν ἀναγκῶν ἐγένετο τῷ 1888 ἐν Λονδίῳ τὸ πρῶτον συνέδριον τῶν ἱεραποστόλων, καθ' ὃ ἐλήφθη καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς συστάσεως μονίμου διεθνοῦς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀπανταχοῦ ἱεραποστόλων τοῦ Προτεσταντισμοῦ. Κατὰ τὸ συνελθόν ἐν ἔτει 1910 ἐν Edinburgh πρῶτον παγκόσμιον συνέδριον τῆς διεθνοῦς ταύτης ἐπιτροπῆς ἱεραποστόλων προϋτάθη ἡ σύστασις τῆς Διεθνοῦς Ὁργανώσεως Ἱεραποστολῆς, ἥτις καὶ ἐπραγματοποιήθη τῷ 1921.

Διὰ τῶν ὀργανώσεων τούτων ἐγένοντο αἱ πρῶται θετικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ αἱ πρῶται οὐσιαστικαὶ ἐπαφαὶ μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἡ ἀπειλὴ, ὡς καὶ τὰ δεινὰ τοῦ ἀ' παγκοσμίου πολέμου ἔδωσαν ὑπόστασιν εἰς τρεῖς ἄλλας διεθνεῖς χριστιανικὰς ὀργανώσεις, αἵτινες καὶ ὑπῆρξαν οἱ οὐσιαστικώτεροι παράγοντες τῆς σημερινῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως, ἅμα καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς κατὰ τὴν περίοδον τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς της. Αἱ ὀργανώσεις αὗται εἶναι: α') Ὁ «Παγκόσμιος Σύνδεσμος Διεθνοῦς Φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν» (World Alliance for promoting international Friendship through the Churches), ὅστις συνεστήθη ὑπὸ πολλῶν προσωπικοτήτων τῶν Ἐκκλησιῶν Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, ἀκριβῶς τὴν

14ην Αύγουστου 1914, άποφράδα ήμέραν κηρύξεις του α' παγκοσμίου πολέμου, προς διατήρησιν τής ειρήνης· β') ή διομολογιακή όργάνωσις «Πίστις και Τάξις» (Faith and Order) και γ') ή διεκκλησιαστική όργάνωσις του πρακτικού χριστιανισμού «Ζωή και Έργασία» (Life and Work). Αί δύο τελευταίαι είναι κυρίως άπότοκοι τής συνεργασίας των διαφόρων όργανώσεων ιεραποστολής.

Η όργάνωσις τής Διεθνούς Φιλίας διά των Έκκλησιών περιωρίσθη κατά την διάρκειαν του α' παγκοσμίου πολέμου μόνον εις την συγκέντρωσιν πληροφοριών υπέρ των θυμάτων του πολέμου, διελύθη δέ εν έτει 1948, θεωρηθεΐσα, μετά την έκρηξιν των δύο φρικτών παγκοσμίων πολέμων, ως άποτυχοΐσα των σκοπών αυτής. Η όργάνωσις «Πίστις και Τάξις» έστερεώθη επί πνευματικώτερας βάσεως, ήτοι επί του πόθου άναυστάσεως τής «Una Sancta», πρωτοβουλία του δραστηρίου και ένθέρμου επισκόπου τής επισκοπιακής Έκκλησίας τής Αμερικτικής Καρόλου Brent, και του διαπρεπούς νομομαθούς τής Βοστώνης Robert Gardiner. Αυτή έπετεύχθη κατόπιν των συζητήσεων τής Διεθνούς Όργανώσεως Ίεραποστολής, κατά την σύνοδον αυτής εν Edinburgh τῷ 1910, και έξ άφορμής τής άποτυχίας του Συνδέσμου Διεθνούς Φιλίας διά των Έκκλησιών. Διά τής όργανώσεως «Πίστις και Τάξις» έπεδιώκετο ή άλληλογνωριμία των Χριστιανικών Έκκλησιών, ή μεταξύ αυτών συνεργασία και συναντίληψις, επί τῷ άπωτέρω σκοπῷ τής ένώσεως. Τής όργανώσεως «Πίστις και Τάξις» έγέγοντο τέσσαρες γενικαί συνελεύσεις· ή πρώτη εν Γενεύη (1920), ή δεύτερα εν Στοκχόλμη (1925), ή τρίτη εν Λωζάνη (1929) και ή τέταρτη εν Edinburgh (1937), οτε και άπεφασίσθη ή σύμπηξις του Συμβουλίου των Έκκλησιών διά τής συγχωνεύσεως των όργανώσεων «Πίστις και Τάξις» και «Ζωή και Έργασία». Η όργάνωσις «Πίστις και Τάξις» διτηρήθη και μετά την σύμπηξιν του Π.Σ.Ε., ως μία των έπιτροπών αυτού. Αυτή περιλαμβάνει τὸ καθαρῶς θεολογικόν και δογματικόν τμήμα του ΠΣΕ. Η όργάνωσις «Ζωή και Έργασία» συνεστήθη εν έτει 1920 κατ' έπιταγήν των εκ του α' παγκοσμίου πολέμου κοινωνικῶν άναγκῶν, πρωτοβουλία του Αρχιεπισκόπου τής Ουψάλης Nathan Söderblom. Ταύτης έγέγοντο δυὸ γενικαί συνελεύσεις· ή πρώτη εν Στοκχόλμη (1925) και ή δεύτερα εν Όξφόρδη (1937), οπου και άπεφασίσθη ή συγχώνεσις αυτής μετά του τότε ιδρυμένου ΠΣΕ. Τής όργανώσεως «Ζωή και Έργασία» είχε γίνει νέον καταστατικόν εν έτει 1930, δι' ου αυτή ώνομάζετο και «Universal Christian Council», γαλλιστί «Conseil Oecumenique». Άξία ιδιαίτερας σημειώσεως τυγχάνει ή άπό του έτους 1937 πανταχόθεν προβαλλομένη άνάγκη τής ένσωματώσεως των δύο τούτων οικουμενικών όργανώσεων.

Πρότασις περί τής ιδρύσεως του ΠΣΕ έγέγοντο τὸ πρώτον εν έτει 1919 υπό του Σουηδου Αρχιεπισκόπου τής Ουψάλης Nathan Söderblom, κατά την εν Oud Nassaar τής Όλλανδίας συνέλευσιν τής έπιτροπής Διεθνούς Φιλίας διά των Έκκλησιών. Η συνέλευσις αυτή συνεκλήθη κατ' έπιταγήν

τής χαώδους μεταπολεμικής καταστάσεως, άλλ' ή κατ' αυτήν γενομένη πρότασις του Söderblom δέν έτελεσφόρησεν εκ φόβου, μήπως συσταθῆ ούτως όργανον, έχον κύρος άνάλογον προς τὸ των Οικουμενικών Συνόδων. Όμοία πρότασις έγέγοντο εν έτει 1920, την φοράν ταύτην κατά τον πλέον έπίσημον, λεπτόν και αυθεντικόν τρόπον, υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου τής Κωνσταντινουπόλεως διά του περιφήμου εκείνου διαγγέλματός του προς άπάσας τās Έκκλησίας, δι' ου έδημιουργήθη καταλληλοτάτη άτμόσφαιρα, ώστε μετ' όλίγον νά έπαναληφθῆ λίαν έντόνως ή αυτή πρότασις και εις την εν Γενεύη συνέλευσιν τής όργανώσεως «Πίστις και Τάξις» (1920), και εις την εν Στοκχόλμη συνέλευσιν τής όργανώσεως «Ζωή και Έργασία» (1925). Μετά τās άλλεπαλλήλους ταύτας προτάσεις έγέγοντο πολλαί έπαφαί των πρωτεργατών τής ιδέας και πολλαί υπ' αυτών κατεβλήθησαν προς τούτο προσπάθειαι, ώστε εν έτει 1937 νά έχη πλέον ώριμάσει τὸ δλον θέμα τής συστάσεως του ΠΣΕ. Ούτως ως σταθμοί τής Οικουμενικής Κινήσεως θεωροΐνται τὰ έτη 1914, κατά τὸ όποιον έγέγοντο εν Κωνσταντία ή πρώτη επί οικουμενικού έπιπέδου συνεργασία των Έκκλησιών διά τής όργανώσεως Διεθνούς Φιλίας διά των Έκκλησιών, 1937-39, οτε και άπεφασίσθη ή ίδρυσις του ΠΣΕ, και 1948, οτε έλαβε χώραν εν Amsterdam ή Α' Γενική Συνέλευσις του ΠΣΕ. Έκτοτε ή Οικουμενική Κίνησις προσέλαβε την σημερινήν αὐτῆς μορφήν.

3. Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον των Έκκλησιών.

α'. Σύστασις. Ό μέλλον τότε νά ιδρυθῆ όργανισμός έπρεπε ν' αναλάβη τās έργασίας και τās επιδιώξεις και των όργανώσεων «Πίστις και Τάξις» και «Ζωή και Έργασία». Η σύνταξις του καταστατικού και του κανονισμού του ΠΣΕ άνετέθη κατά την εν Λονδίνω συνέλευσιν τής Διεθνούς Όργανώσεως Ίεραποστολής (8-10 Ίουλίου 1937) εις τριακονταπενταμελή αντιπροσωπία, αποτελεσθεΐσαν έξ αντιπροσώπων των Όργανώσεων «Πίστις και Τάξις», «Ζωή και Έργασία» και «Διεθνής Όργάνωσις Ίεραποστολής». Η πρότασις τής αντιπροσωπίας ταύτης υπεβλήθη εις την εν Όξφόρδη σύνοδον τής όργανώσεως του πρακτικού Χριστιανισμού «Ζωή και Έργασία» (12-26 Ίουλίου 1937), υπό τής οποίας και έψηφίσθη. Εν συνεχεία αυτή υπεβλήθη και εις την συνέλευσιν τής όργανώσεως «Πίστις και Τάξις» του Edinburgh (3-15 Αύγουστου 1937). Εις την συνέλευσιν όμως ταύτην ήγέρθησαν ένστάσεις κατά τής εν λόγω προτάσεως, ένεκα φόβων δημιουργίας δήθεν διά του ΠΣΕ υπερεκκλησίας, και κυρίως ένεκα διαφωνιών περι την διατύπωσιν τής «τριαδικής» βάσεως του καταστατικού. Κατόπιν των έπιφυλάξεων τούτων συνεστήθη δεκαεταμελής έπιτροπή, ήτοι ή των έπτά αντιπροσώπων έξ εκάστης των όργανώσεων «Πίστις και Τάξις» και «Ζωή και Έργασία». Η έπιτροπή αυτή μετά μακράς και έργώδεις συσκέψεις κατ' Αύγουστον του 1937 άπεφάσισε την

Τ Ο Ο Ρ Θ Ο Δ Ο Ξ Ο Ν Η Θ Ο Σ

«Καὶ ἐν τούτῳ γνωσόμεν, ὅτι ἐγνωκάμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. Ὁ λέγων, ἐγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν» (Α' Ἰωάν. β', 3-4).

Σήμερον ὁλονὲν καὶ περισσότερο ἀναγνωρίζεται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐτεροδόξων τὸ μεγαλεῖον τῆς ὀρθοδοξίας. Πλεῖστοι διαμαρτυρόμενοι, ῥωμαιοκαθολικοί, ἀγγλικοὶ εἰς περισπούδαστα συγγράμματα ἐκφράζουν τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησίν των πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Αἱ ἐκδηλώσεις των αὐταὶ ἀποτελοῦν μίαν ἐνιαίαν ὁμολογίαν θαυμασμοῦ καὶ μίαν οἰκουμενικὴν ἐκφρασίαν νοσταλγίας πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶναι ὁ φύλαξ τῆς ἀρχαίας παραδόσεως.¹

Πρὸ τινων ἐτῶν διήρχετο ἐξ Ἀθηνῶν ὁ ἀποθανὼν πρὸ τινος διάσημος Χριστιανὸς ἡγέτης Τζὼν Μόττ. Εἰς ἑλληνο δημοσιογράφος τὸν ἠρώτησε τότε: «Ἐ-

1. Ἀρχιμ. Ἡλίας Μαστρογιαννοπούλου, Ἡ Νοσταλγία τῆς Ὀρθοδοξίας, ἐκδ. «Ζωῆς», Ἀθῆναι 1956, σελ. 150. Περισσότερα σχετικῶς ἰδὲ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς: Π. Μπρατσιώτου, Σύγχρονοι κρίσεις περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, «Ν. Ἑστία», 1-2-1944. Ἰ. Ο. Καλογήρου, Αἱ περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀντιλήψεις νεωτέρων ρωμαιοκαθολικῶν θεολόγων, Ἀθῆναι 1951. Τοῦ ἰδίου, Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὸν σύγχρονον χριστιανικὸν κόσμον, Θεσσαλονίκη 1953.

σύγκλησιν περισσοτέρων ἀντιπροσώπων ἐξ ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων Ἐκκλησιῶν πρὸς οὐσιαστικωτέραν μελέτην τῶν πραγμάτων. Τὸν Μάϊον τοῦ 1938 ἐπετέυχη ὄντως ἐν Οὐτρέχτῃ ἡ συνέλευσις τῶν ἀντιπροσώπων τούτων, οἵτινες καὶ συνέταξαν τὸ τελικὸν σχέδιον τοῦ καταστατικοῦ, ὅπερ ἐπρόκειτο ν' ἀποσταλῆ εἰς τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας πρὸς τελικὴν ἐγκρίσιν. Ἡ συνέλευσις τῆς Οὐτρέχτης ἐξέλεξε καὶ τὴν πρώτην προσωρινὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ΠΣΕ, εἰς ἣν μετέρχον καὶ οἱ στυλοβάται τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ὑόρκης καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Canterbury William Temple, ὁ Ἕλληνας Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων Γερμανὸς Στρηγόπουλος, καὶ ὁ νῦν μόνιμος Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ΠΣΕ, ὁ Ὁλλανδὸς Πάστορ Willem A. Visser 't Hooft. Ἡ ἐν λόγῳ ἀντιπροσωπία συνῆλθεν ἐκ δευτέρου τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1939 ἐν St. Germain, ὅτε καὶ καθώρισε τὴν σύγκλησιν τοῦ ΠΣΕ διὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1941, πρὸς ὀριστικὴν ἐγκρίσιν τοῦ καταστατικοῦ καὶ σύστασιν αὐτοῦ. Κατὰ τὴν δευτέραν σύνοδον τῆς ἀντιπροσωπίας ταύτης ἐξελέγη καὶ νέα προσωρινὴ ἐπιτροπὴ, ἥτις καὶ συνῆλθεν ἐν Apeldoorn τῆς Ὁλλανδίας τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1940. Πᾶσα περαιτέρω προσπάθεια ἀνεκόπη λόγῳ τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου, χωρὶς νὰ μειωθῇ καὶ τὸ περὶ τοῦ ΠΣΕ παγκόσμιον ἐνδιαφέρον.

Κατὰ τὸν πόλεμον ἡ προσωρινὴ ἐπιτροπὴ τοῦ ΠΣΕ περιώρισε τὴν δραστηριότητά της εἰς συγκέντρωσιν πληροφοριῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ἀποκοκομένων Ἐκκλησιῶν καὶ προστα-

γετε κανένα μήνυμα διὰ τὴν νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος;». «Τὴν ὀρθόδοξον νεολαίαν;», ἠρώτησεν ὁ Μόττ καὶ προσέθεσε: «Ναί, ἔχω... Κρατήσατε τὸ δόγμα σας. Ὁ Προτεσταντισμὸς διεμελίσθη ἀπὸ τὰς διαιρέσεις. Σεῖς ἔχετε τὸ δόγμα σας, διὰ νὰ σὰς κρατῆ ἡνωμένους. Μὴ τὸ ἀφήσετε νὰ χαθῆ».

Καὶ παλαιότερον ὁ ῥωμαιοκαθολικὸς πρίγκηψ Μαξιμιλιανὸς τῆς Σαξωνίας ἐτόνισεν, ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι «ἔχουν νὰ ἐπιτελέσουν διὰ τὸν Χριστιανισμὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν σπουδαίαν ὑπηρεσίαν, ὅπως οἱ Ἰσραηλιταὶ διὰ τὴν Ἀποκάλυψιν. Θὰ εἶναι ἐσαεὶ οἱ ζῶντες μάρτυρες τῆς παλαιοχριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ παραδόσεως».

Ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον θαυμάζουν εἰς τὴν Ὀρθόδοξίαν εἶναι τὸ ὅτι αὐτὴ διεφύλαξε τὸ δόγμα, τὸ ἦθος, τὴν λατρείαν καὶ τὸ πολίτευμα τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης Ἐκκλησίας χωρὶς προσθήκας ἢ ἀφαιρέσεις. Φιλελεύθεροι προτεστάνται καὶ συντηρητικοὶ ῥωμαιοκαθολικοὶ, καθηγηταὶ Πανεπιστημίων καὶ μοναχοὶ μελετοῦν τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν λειτουργικὴν μας ζωὴν, τὸν ὀρθόδοξον μοναχικὸν θεσμὸν καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον, τὴν εἰκονογραφίαν καὶ τὴν ὑμνογραφίαν μας, καὶ μεταφράζουν ἀνατολικά κείμενα εἰς τὰς γλώσσας των ὡς πολύτιμα εὐρήματα. Ἰδρῦνον εἰδικὰ ἐπιστημονικὰ κέντρα, ὡς ἡ περίφημος μονὴ τῶν Βενεδικτίνων εἰς Chevetogne τοῦ Βελγίου, ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν μελέτην τῆς Ὀρθο-

σίαν αἰχμαλώτων καὶ προσφύγων. Παρὰ τῇ ἔδρᾳ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης συνεστήθη τῷ 1942 τμήμα ἀνοικοδομησεως πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δεινῶν καὶ μελέτην τῶν θεμάτων τῆς δικαίας καὶ διαρκοῦς εἰρήνης. Διάφοροι συσκέψεις τῶν μελῶν τῆς προσωρινῆς ἐπιτροπῆς ἐγένοντο τῷ 1945 ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ. Κατὰ δὲ τὴν ἐν Γενεύῃ γενομένην σύσκεψιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1946, διεπιστάθη ὅτι 50 περίπου Ἐκκλησίαι εἶχον ἐκφράσει κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως γίνωσι μέλη τοῦ ΠΣΕ. Τότε ἀκριβῶς ἀπεφασίσθη καὶ ἡ προστασία τῶν προσφύγων καὶ ἀπαχθέντων, ἡ ὑποχρέωσις τῆς συμφιλίσεως καὶ τῆς ἀλληλεγγύης τῶν λαῶν καὶ ἡ ἴδρυσις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἰνστιτούτου, ἀνευῆθη δὲ καὶ ἡ θητεία τῆς προσωρινῆς ἐπιτροπῆς. Τὸ θέρος τοῦ 1946 συνεκλήθη ἐν Cambridge ἀντιπροσωπία τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὰς διεθνεῖς ὑποθέσεις ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ ΠΣΕ καὶ τῆς Διεθνούς Ὀργανώσεως Ἱεραποστολῆς. Τῷ 1947 συνεκλήθη ἐν Oslo ἡ δευτέρα σύνοδος τῆς Διεθνούς Ὀργανώσεως Νεολαίας καὶ ἡ τετάρτη σύνοδος τῆς Διεθνούς Ὀργανώσεως Ἱεραποστολῆς. Τῷ δὲ 1948 ἐγένετο ἡ Α' Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ ΠΣΕ ἐν Amsterdam, δι' ἧς ὠλοκληρώθησαν αἱ μακρὰι προσπάθειαι συστάσεως αὐτοῦ καὶ διηυρύνθησαν καὶ ὀργανώθησαν πλήρως αἱ ἐπιδιώξεις τῆς νεωτέρας Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

ΜΑΡΚΟΣ ΣΙΩΤΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

δοξίας και τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, τῆς λατρείας και ἀγιογραφίας και Βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἰδρύνουν ἐπὶ πλέον εἰδικὰς ὀργανώσεις ἐπιδικούσας τὴν καλύτεραν γνώσιν τῆς Ὁρθοδοξίας και ἐκδίδουν εἰδικὰ περιοδικά, διὰ νὰ παρακολουθοῦν και νὰ ἐκθέτουν συνεχῶς και συστηματικῶς τὴν ὀρθόδοξον σκέψιν και ζωὴν. Ἐπειτα ἀξιοσημείωτον εἶναι, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐκδίδονται και βιβλιογραφικοὶ ὀδηγοί, οἱ ὁποῖοι μνημονεύουν τὰ ἀγγλικά συγγράμματα, ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας. Σημαντικὸν εἶναι, ὅτι και ἐν τοῖς ξένοις πανεπιστημίοις γίνονται σειραὶ μαθημάτων περὶ Ὁρθοδοξίας. Ἀ.χ. εἰς τὸ ὀνομαστόν Πανεπιστήμιον Columbia τῆς Ν. Ἰόρκης διδάσκει ὁ διαπρεπὴς ῥώσος θεολόγος πατὴρ Γεώργιος Φλορόβσκυ. Πάντα ταῦτα ἐξηγοῦν διατὶ ὁ ῥωμαιοκαθολικὸς θεολόγος Ἰούλιος Τύτσιακ (Tysiac) δὲν διστάζει νὰ κάμῃ τὴν ἐξῆς ὀμολογίαν: «Ἀσφαλῶς ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἔλαβεν ἀπὸ τὴν θείαν Πρόνοιαν αὐτὴν τὴν ἀποστολήν, νὰ μᾶς διαφυλάξῃ τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν και τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχαιότητα εἰς τὸ πνευματέμφορον πλήρωμά της»².

Ἡ μαρτυρία αὐτὴ τῶν ἑτεροδόξων δὲν πρέπει νὰ ἀφήσῃ ἀσυγκίνητα τὰ τέκνα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Πρέπει νὰ αἰσθανθῶμεν, νὰ ἐκτιμήσωμεν και νὰ ἀξιοποιήσωμεν τοὺς θησαυροὺς τῆς Ὁρθοδοξίας μας, ἀφοῦ προηγούμενος τοὺς μελετήσωμεν και τοὺς γνωρίσωμεν καλῶς. Μόνον οὕτω θὰ εἴμεθα «έτοιμοι αἰεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ἡμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος» (Α' Πέτρ. γ', 15). Καὶ αὐτὸ δὲν θὰ γίνεταί μόνον μετὰ τὰ συγγράμματα τῶν θεολόγων και τῶν ἐπιστημόνων, ἀλλὰ και μετὰ τὸ παράδειγμα και τὴν ζωὴν και τὴν πνοὴν τοῦ καθενός. Ἡ καλύτερα μαρτυρία περὶ Ὁρθοδοξίας εἶναι ἡ ἀγία ζωὴ τῶν τέκνων της, ἡ ζωντανὴ λατρεία»³.

«Ὅστε ἄς αἰσθανθῶμεν τὰς βαρεῖας ὑποχρεώσεις μας και ἄς μὴ παρουσιαζώμεθα «μόρφωσιν εὐσεβείας ἔχοντες τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἡρημένοι» (Β' Τιμ. γ', 5). Δυστυχῶς δὲν εἴμεθα πανταχοῦ και πάντοτε ἀληθεῖς ὀρθόδοξοι. Συχνάκις ἀπαγγέλλομεν μετὰ τὴν χεῖλην τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως, ἀλλὰ μετὰ τὴν ζωὴν μας ἀρνούμεθα αὐτὴν μας τὴν ὀμολογίαν. Θλιβερὰ ἀσυνέπεια και ἀντινομία, ὑπενθυμίζουσα τοὺς λόγους τοῦ προφήτου Ἡσαίου: «Ὁ λαός μου οὗτος τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτοῦ πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ» (Ἡσ. κθ', 13)⁴. Οὕτω «καίνομεν εὐώδη λιβανῶν λατρείας, ἐνῶ ἡ ζωὴ μας ἀποπνέει ἐνίοτε φοβερὰν δυσσομίαν... Σημειώνομεν ὀρθῶς τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, ἀλλὰ μετὰ τὰ ἴδια αὐτὰ χέρια ἀμαρτάνοντες, «ἀνασταυροῦμεν» τὸν λατρευτὸν μας Κύριον! Καὶ ἐνῶ ὀμιλοῦμεν περὶ θλιβεροῦ σχίσματος τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, παρουσιάζομεν, ἐν τούτοις, πολλοὶ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους, τὸ σχίσμα εἰς τὴν ζωὴν μας, ἀφοῦ σχίζομεν τὴν ἀρραφὸν χιτῶνα τοῦ Κυρίου

μας... Ἀλλὰ τοῦτο πᾶν ἄλλο ἢ Ὁρθοδοξία εἶναι. Πρόκειται περὶ παρεξηγημένης Ὁρθοδοξίας. Παραφῶδία και προδοσία Ὁρθοδοξίας»⁵.

Ἐνώπιον αὐτῆς τῆς καταστάσεως ἄς συναίσθανθῃ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν τὸ χρέος και τὴν εὐθύνην του ἄς ἀναλογισθῇ, ὅτι τὰ «τίμια και μέγιστα ἐπαγγέλματα» ἔχουν χρισθῆ εἰς αὐτόν, και ἄς σκεφθῇ, ὅτι ἐκ τοῦ ἰδικοῦ του τρόπου ζωῆς, ἐκ τῆς συνεπειᾶς ἢ ἀσυνεπειᾶς του, ἐξαρτᾶται κατὰ ἓν ἀξιόλογον μέρος τὸ ἐὰν ἡ ὀρθόδοξος χριστιανικὴ πίστις θὰ ἀποτελέσῃ τὸ οἰκοδομικὸν ὕλικὸν τῆς νέας κοινωνίας. Ὡς ὀρθόδοξος, σημαιοφόρος δηλαδὴ τῆς ὠραιότερας και ἱερωτέρας ἰδεολογίας, ἄς μείνῃ ἀφωσιωμένος εἰς αὐτὴν μέχρι θανάτου, μακρὰν πάσης ἐπιδράσεως ἐξ οἴασις δῆποτε ξένου προπαγάνδας και νοθείας. Ἀλλ' ἄς θελήσῃ ἀποφασιστικῶς και νὰ τὴν ζῆσῃ, μεταφράζων αὐτὴν εἰς Ὁρθοπραξίαν⁶.

Ἀλλὰ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ποῖα εἶναι τὰ γνῶρισματὰ τῆς Ὁρθοδοξίας και τοῦ Ὁρθοδόξου ἡθους;

Ἐν πρώτοις ὁ Ὁρθόδοξος πιστός, ἔχει ὡς σύνθημά του τὸ «Γὰ πάντα και ἐν πᾶσι Χριστός» (Κολοσ. γ', 11). Ἐὰν ὁ Χριστὸς δὲν διαποτίζη ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας, τότε ἡ ζωὴ μας θὰ διασπᾶται κατ' ἀπαράδεκτον τρόπον εἰς θρησκευτικὴν και μὴ θρησκευτικὴν. Τοιαύτη διάσπασις ὑπάρχει εἰς τὰς εἰδωλοκρατικὰς θρησκείας. Θρησκευτικότης εἶναι μόνον ἡ ζωὴ εἰς τὴν ὠραν τοῦ βωμοῦ, τῆς θυσίας, τῆς «θεραπείας τοῦ θεοῦ». Ἡ θρησκευτικότης αὐτὴ ἀποτελεῖ μίαν ἐκφανσιν τοῦ βίου. Ὁ ὑπόλοιπος βίος, ἀτομικὸς και κοινωνικὸς, ἀποτελεῖ τὸν ἄλλον βίον. Τοιοῦτοτρόπως ὁ βίος διακρίνεται εἰς θρησκευτικὸν και ἐξωθρησκευτικόν, ὡς ὁ βίος τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἔχει μίαν δημοσίαν θέσιν, διακρίνεται εἰς δημόσιον και ἰδιωτικόν. Ὁ χωρισμὸς οὗτος ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀντίληψιν διὰ τὰ «θρησκευτικὰ καθήκοντα», δηλαδὴ καθήκοντα πρὸς τὸ θεῖον, τὰ ὁποῖα εἶναι ὅλως ἄσχετα πρὸς τὰ καθήκοντα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὴ εἶναι ἡ διεσπασμένη, ἀποσυντεθειμένη θρησκευτικότης, ἥτις δημιουργεῖ μόνον τυπολάτρας, οἱ ὁποῖοι νομίζουν, ὅτι ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ ἔχει σχέσιν μόνον μετὰ τὸν ναὸν και ὄχι μετὰ τὴν οἰκίαν, τὸ ἐπαγγελματικὸν ἐργαστήριον, τὴν ἀγορὰν, τὸ δικαστήριον, τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς, τὸ κελλὶ τοῦ φυλακισμένου κ.τ.τ. Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα τὸ ἀληθὲς ὀρθόδοξον ἦθος εἶναι ἡ «θέωσις» ὀλοκλήρου τῆς ζωῆς μας, ὁ ἐξαγιασμὸς πασῶν τῶν πτυχῶν αὐτῆς και ὁ ἐξωραϊσμὸς αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἀνακαινιστικὴν ἐπίδρασιν τοῦ Χριστοῦ, ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ.

Πρὸς ἐπίτευξιν τούτου εἶναι ἀναγκαῖα ἡ συνεχὴς μελέτη, ἡ ἀδιάλειπτος προσεσχὴ και ἡ μυστηριακὴ ζωὴ. Τὸ πρῶτον ὄνομα τῶν Χριστιανῶν ἦτο μαθηταὶ και μαθητριά. Καὶ ὁ ὀρθόδοξος πιστὸς σήμερον πρέπει νὰ εἶναι μαθητὴς, ζητῶν νὰ διαφωτίζη τὰ καθημερινὰ του προβλήματα διὰ τῆς μελέτης τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ και τῆς πατε-

2. Ἡλ. Μαστρογιαννοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 5.

3. Αὐτόθι, σελ. 150—151.

4. Χρυσόστομου Γαλαοῦρη, Ὁρθοδοξία και Ὁρθοπραξία, περιὸδ. «Ἐφημέριος», ἔτος 1959, σελ. 273—275.

5. Ἐνθ. ἄνωτ., σελ. 274—275.

6. Αὐτόθι, σελ. 275.

ρικής σκέψεως. Ίδιαιτέρως ἡ π ρ ο σ ε υ χ ῆ πρέπει νὰ ζωογονῆ πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας. Καὶ εἰς τὴν ψυχαγωγίαν, τὴν ἐκδρομὴν, τὴν ἐργασίαν, τὴν πλεόν γητὴν ἐργασίαν, πρέπει νὰ δίδῃ τὸν τόνον ἢ προσευχῆ. Ἐπίσης ἢ διὰ τῶν μυστηρίων παρεχομένη Θ. Χάρις πρέπει νὰ μᾶς ἐνισχύῃ καθημερινῶς, διὰ νὰ εἴμεθα πράγματι τὸ «ἄλλας τῆς γῆς» καὶ τὸ «φῶς τοῦ κόσμου».

Δὲν δύναται νὰ νοηθῆ πραγματικὸς Χριστιανός, ὅστις δὲν προσπαθεῖ νὰ κοσμηθῆ διὰ τῆς ἀρετῆς. Ἔστω ὡς παράδειγμα ἡ ἀρετὴ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς τιμιότητος. Αὕτη πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ τὰς πάσης φύσεως σχέσεις καὶ συναλλαγὰς μας. Ὅχι μόνον οἱ ἔμποροι, ἀλλὰ ὅλοι μας ἀνεξαιρέτως πρέπει νὰ αἰσθανώμεθα πείναν καὶ δίψαν διὰ τὴν δικαιοσύνην ὄχι μόνον ἐν γενικῇ ἐννοίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ εἰδικῇ ἐννοίᾳ τῆς ὑποταγῆς εἰς τὸ θετικὸν δίκαιον, εἰς τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας. Ὁ διεσπασμένος θρησκευτικὸς ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἀνεφέραμεν πρὸ ὀλίγου «δὲν εἶναι ἐξαιρετικὰ ἀνήσυχος μήπως δὲν εἶναι ἐν τάξει μετὰ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας. Τὴν Πολιτεία τὴν θεωρεῖ σὰν κάτι ἔξω ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸ βίαιον του, ἐπομένως καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν σεβασμὸ τοῦ. Βέβαια, τοὺς νόμους, ποὺ ἀποσκοποῦν στὴν κατοχύρωσιν τοῦ Δεκαλόγου, τοὺς τηρεῖ, ἀλλὰ σ' ἄλλους νόμους, ἃς ποῦμε στοὺς φορολογικοὺς, στοὺς διοικητικοὺς νόμους, δὲν δείχνει ἐξαιρετικὴ προσήλωσις... Ἡ ἐντιμότης καὶ συνέπεια στὶς συναλλαγὰς ὑστερεῖ· καμμιά φορὰ ὑστερεῖ μετὰ τρόπο, «οἶος οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται». Ἡ ἐπαγγελματικὴ εὐσυνειδησία, μετὰ τὴν ἐννοιαν ὅτι στὸ ἐπάγγελμά του ὁ Χριστιανὸς πρέπει ν' ἀποδίδῃ τὸ μεγαλύτερον καὶ καλύτερον δυνατό, δὲν ἔχει ἀναπτυχθῆ, τὴν ἐπισκιάζει καὶ πάλιν ἡ ἀγωνία γιὰ τὸ ἀνήθο καὶ τὸ κύμινον, ποὺ ἀπορροφᾷ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν συνειδησίαν»⁷.

Τὶ νὰ εἴπωμεν ἔπειτα διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης; Ἡ ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι εὐγλωττος καὶ χαρακτηριστικὴ. Ἡ ἀρετὴ αὕτη εἶναι τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τοῦ ὀρθόδοξου Χριστιανοῦ εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας. Ἐκ τῶν ἀρχαίων Χριστιανῶν «πολλοὶ παραδεδώκασιν ἑαυτοὺς εἰς δεσμὰ, ὅπως ἐτέρους λυτρώσωνται· πολλοὶ ἑαυτοὺς παρέδωκαν εἰς δουλείαν, καὶ λαβόντες τὰς τιμὰς αὐτῶν ἐτέρους ἐψώμισαν»⁸. Πολλάκις οἱ Χριστιανοὶ «τὰ ἐκ τοῦ δικαίου κόπου ἀθροιζόμενα χρήματα διέτασσαν (=δέθετον), διακονοῦντες εἰς ἀγορασμοὺς τῶν ἀγίων, ρυόμενοι δούλους καὶ αἰχμαλώτους, δεσμίους, ἐπηρεαζομένους, ἤκοντας ἐκ καταδίκης κ.τ.λ.»⁹.

Εἰς τὰς περιπτώσεις λοιμῶν καὶ λιμῶν οἱ Χριστιανοὶ περιέθαλλον μετὰ ἀγάπην καὶ αὐτοὺς τοὺς διώκτας των. Ὅταν λ.χ. κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμίνου ἐνέσκηψε πανῶλης καὶ λιμός, μόνον οἱ Χριστιανοὶ περιέθαλλον μετὰ ἀγάπην ἀδιακρίτως πάντας τοὺς πᾶσχοντας εἰς τρόπον, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ εἰδωλολάτραι ἐδόξαζον τὸν Θεὸν τῶν Χριστιανῶν¹⁰. Ποῖον

7. Π. Μελίτη, Γιὰ ν' ἀνοίξῃ ὁ δρόμος, Ἀθήναι 1957, σελ. 180.

8. Κλήμεντος, Α' Κορ. I.V, 2.

9. Ἀποστολ. Διατ. IV, 9.

10. Εὐαγγ. Θεοδώρου, Ἱστορία τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, Ἀθήναι 1950, σελ. 145.

θὰ εἶναι τὸ συμπέρασμα, ἐὰν συγκρίνωμεν τοὺς ἑαυτοὺς μας πρὸς ἐκεῖνους; Ἄρα γε φλέγεται ἡ καρδιά μας ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Μ. Βασιλείου, τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, τοῦ ὁσίου Θεοδοσίου, τοῦ Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, τῆς ἀγίας Ὀλυμπιάδος, τῆς ἀγίας Φιλοθέης καὶ ὄλων τῶν ἡρώων καὶ ἡρωίδων τῆς ὀρθόδοξου πίστεως καὶ ζωῆς ἢ μήπως περιορίζομεν τὸ ὀρθόδοξον φρόνημά μας εἰς τὸ νὰ ἐνδιαφερώμεθα ὑπὲρ τῆς α ἢ β μορφῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἢ εἰκονογραφίας; Πρέπει νὰ τὸ ἐννοήσωμεν καλῶς; Δὲν δυνάμεθα νὰ εἴμεθα γνήσιοι ὀρθόδοξοι πιστοὶ καὶ συγχρόνως νὰ ἀνεχώμεθα νὰ ὑπάρχουν περίξ ἡμῶν ὑποσιτιζόμενα παιδιὰ καὶ παντὸς εἶδους δυστυχεῖς. Δὲν εἶναι νοητὸν εἰς τὰς μεγάλας ἐορτὰς ἡμεῖς νὰ εὐφραινώμεθα λαμπρῶς, ὅταν ὄχι ἄλλος, ἀλλ' ὁ Χριστὸς λιμώτῃ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ πτωχοῦ! Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κοιμώμεθα ἡσυχοί, ὅταν, ἐνῶ ἄλλοι ἀδελφοὶ μας ζοῦν μακρὰν τοῦ Χριστοῦ καὶ θερίζουν σῆσπιν καὶ φθοράν, ἡμεῖς παραμένομεν ἀδιάφοροι. «Ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν... Ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἐώρακε, τὸν Θεόν, ὃν οὐχ ἐώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν;» (Α' Ἰωάν. δ', 8,20).

Ὡστε ὁ ὀρθόδοξος πιστὸς θὰ εἶναι ὑγιῶς κοινωνικὸς ἄνθρωπος μετὰ τὸν Χριστιανικὸν ἀνδρισμὸν καὶ τὴν σεμνὴν παρρησίαν. Δὲν εἶναι ξένος πρὸς τὴν κοινωνίαν. ἔχει ἀγάπην πρὸς αὐτήν. Ὅταν ἔρχεται ἡ στιγμή διὰ τὴν ἀφοβὸν καὶ θαρραλέαν Χριστιανικὴν ὁμολογίαν, δὲν ἀτενίζει τὴν κοινωνίαν μετὰ ἡττοπάθειαν καὶ αἰσθημα μειονεξίας. Δὲν ἐπαισχύνεται ἐνώπιον αὐτῆς τὸ Εὐαγγέλιον. Θέλει νὰ φανερώσῃ εἰς τὴν κοινωνίαν τὴν δύναμιν τοῦ Εὐαγγελίου. Αἰσθάνεται τὴν ἡγετικὴν εὐθύνην του διὰ τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἀκολουθεῖ ἡ κοινωνία.

*

Πόσον ἀληθῶς εὐτυχῆς θὰ ἦτο ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, ἐὰν εἶχε τὸ γνήσιον ὀρθόδοξον ἦθος. Πρέπει ὅλοι μας μετὰ τὴν Χριστοκεντρικὴν ζωὴν μας, μετὰ τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀγάπην καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς μας, μετὰ τὸ ἀκτινοβολοῦν ἀπὸ θείας ἀνταυγείας καὶ οὐρανίας μαρμαρυγὰς πρόσωπόν μας, νὰ δεικνύομεν, ὅτι αἰσθανόμεθα τὴν μεγάλην τιμὴν, ποὺ μᾶς ἔκαμεν ὁ Θεός, νὰ ἀνήκωμεν εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Πρέπει ἡ ζωὴ μας νὰ καθιστᾷ αἰσθητὴν τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου καὶ νὰ διακηρύττῃ, ὅτι ἡ ψυχὴ μας ἔχει ἐπανεύρει τὸ ὠραῖον πρωτόκτιστον κάλλος, ποὺ ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν ὁ Δημιουργός, καὶ ἔχει ἐορτάσει τὴν ἀναγέννησίν της.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕΝ

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Νέα ἐκδοσις ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. Ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου καὶ ἐγχρώμου ἐξωφύλλου.

ΚΥΚΛΑΔΙΤΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΗΣ (*)

2. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Γ', ΑΝΔΡΙΟΣ, Ο ΑΠΟ ΛΑΡΙΣΗΣ

Ἐγενήθη ἐν τῷ ἐν Ἄνδρῳ χωρίῳ Ἀμονακλειὸν τοῦ δήμου Κορθίου, ἐκ τῆς εὐσεβοῦς καὶ ἐπιφανοῦς οἰκογενείας τῆς ἐπωνυμιουμένης «Βάρδαλις ἢ Βαρδαλίας». ⁷⁸ Ἐνωρίς, «θείῳ πυρπολούμενος ζήλῳ», προσήλθεν εἰς τὴν ἐν τῇ νήσῳ περιώνυμον Μονὴν τῆς Κοιμησεως Θεοτόκου, Παναχράντου, ἐνθα ἐκάθη Μοναχός. ⁷⁹ Συνεπεία δὲ τῆς ἀπὸ χρόνων μεταβάσεως εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τοῦ τε πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐνθα ἠδυνήθησαν νὰ διακριθῶν, ὡς τραπεζῖται, ἐνισχυθέντες τὰ μέγιστα παρὰ τῶν ἰσχυρότων αὐτόθι μεγιστάνων ⁸⁰ καὶ ὁ Διονύσιος ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν πρὸς εὐρεσιν καλυτέρας τύχης. Διακρινόμενος διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὸν ζῆλον περὶ τὰ ἐκκλησιαστικά, τῇ ὑποστηρίξει ἰσχυρῶν παραγόντων, προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Πατριαρχείων, ὑπὸ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῶν ὁποίων ἐξελέγη κατ' Ἰούλιον τοῦ 1652, Μητροπολίτης Λαρίσης, εἰς διαδοχὴν τοῦ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἀνεληθόντος Παϊσίου Α'.

Τὸ ὄνομα τοῦ Διονυσίου, ὡς Μητροπολίτου Λαρίσης, ἀναγράφεται εἰς τινὰ ἐπιγραφὴν τοῦ ἀρχιερατικοῦ (ἀεσποτικοῦ) θρόνου, εὐρισκομένου ἐν τῷ ἐν Τυρνάβῳ Ἱ. Ναῶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰ ἱερὰ Δίπτυχα τῆς παρὰ τὸ Τύρναβον ἱεραῆς Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἡλίου. Ἐπίσης ἐπὶ ἐνὸς ἐπιτραχηλίου, πολυτίμου ἀξίας καὶ σπανίας τέχνης

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 318 τοῦ προηγούμενου τεύχους

⁷⁸ Ὁ ἱστορούμενος Πατριάρχης φέρεται, πρὸς τούτους, ἐπωνομαζόμενος καὶ «Πάρδαλις» καὶ «Σπανός». Ὡς πρὸς τὴν πρῶτην ταύτην ἐπωνυμίαν ὁ ἄνδριος Ἐπίσκοπος Θήρας Ζαχαρίας Μαθᾶς ἀναφέρει, ὅτι ταύτην ἀπέκτησεν οὐχὶ διὰ τὸ ἄγριον τοῦ ἦθους «πάρδαλις ἄγρια», ὡς λέγει ὁ πολὺς Ἀθηναίων Μελέτιος εἰς τὴν μνημονευομένην ἀνωτέρα ἱστορίαν του, διότι οὐδέποτε ἐφάνη τοιοῦτος, ἀλλ' εἴτε διότι ἦτο αὐστηρὸς καὶ δραστήριος περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῇ διοίκησει τῆς Ἐκκλησίας ὑψηλῶν καθηκόντων του, εἴτε ὡς γράφει ὁ Σκαρλάτος, διὰ τὰ λαμπρὰ καὶ ποικίλα ἐνδύματα, μεθ' ὧν, ἐν Λαρίσῃ καὶ ἐν Κων/πόλει ἐπηρρησιάζετο ἐνώπιον τῶν ἰσχυρῶν, καίτοι κατ' ἴδιαν ἐνεδιδύσκετο καὶ εἴζη λίαν ἀπλῶς. Ἀλλὰ καὶ οὗτος μετὰ τοῦ Δημ. Πασχάλη συμπεραίνουν, ὅτι τὸ «Πάρδαλις» εἶναι ἀπλοῦς μετασχηματισμὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπωνυμίου Βαρδαλῆς. Ὡς πρὸς τὸ «Σπανός» ὑπάρχουν δύο ὡσαύτως ἐκδοχαί. Ἡ ἦτο παρωνύμιον τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ἢ μᾶλλον τὸ πιθανώτερον, προῆλθεν ἐκ συγχύσεως πρὸς τὸ ἐπώνυμον τοῦ ἐπιβάτου τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Κυρίλλου Γ', Σπανοῦ, τοῦ ἀπὸ Τυρνόβου (βλ. Μαθᾶ Ζ., Κατάλογος, ἐνθ' ἄν., σελ. 135, 331-342, Μελετίου, ἐνθ' ἄν., σελ. 467, Πασχάλη Δ., Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Διονύσιος ὁ Γ' ὁ Βαρδαλῆς (1662-1665), ἐν τοῖς Ἐνασιαίμοις τιμητικῶ Τόμῳ, ἐπὶ τῇ ἐπιστημονικῇ 35ετηρίδι τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηναίων καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου», ἐν Ἀθήναις 1931, σελ. 318, τοῦ αὐτοῦ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἄνδρου ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος μέχρι τῆς συγχρόνου περιόδου, ἐν Ἀνδριακᾷ Χρονικῶν, ἐκδ. Ἀνδριακοῦ Ὀμίλου, 1948, σελ. 82, Σκαρλάτου Δ. Βυζαντίου, ἡ Κωνσταντινούπολις ἢ περιγραφὴ τοπογραφικῆ, τόμ. Β', Ἀθήναι 1862, σελ. 536.

⁷⁹ Καρπαθίου Ἐμμανουὴλ Ἀρχιμ. (νῦν Μητροπολίτου Κῶ), Ἡ ἐν Ἄνδρῳ Μονὴ τῆς Παναχράντου, Ἀθήναι 1938, σελ. 248.

⁸⁰ Γεδεών, ἐνθ' ἄν., σελ. 588, Πασχάλη, ἐνθ' ἄν.

καὶ ἐπὶ ἐνὸς χρυσοῦ ἐγκολπίου μετ' ἀλύσεως καὶ διπλῆς σειρᾶς ἀδαμάντων, ἐφ' οὗ ἐπεγέγραπτο: «Ὁ Λαρίσης Διονύσιος Βαρδαλῆς 1959». Τὸ ἐγκόλπιον τοῦτο εἶδεν ὁ Ζαχαρίας Μαθᾶς τὸ 1812 φυλασσόμενος, μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐν Ἄνδρῳ συγγενοῦς τοῦ Πατριάρχου Νικολάου Βαρδαλῆ⁸¹.

Τῇ 29 Ἰουνίου 1662, ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὁ Λαρίσης Διονύσιος ἐξελέγη Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, εἰς διαδοχὴν τοῦ παραιτηθέντος ἀπὸ τοῦ Θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Παρθενίου Δ'. Τὸ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ Ἰπόμνημα ἔχει οὕτω πως:

«Καὶ ἡ ποίμνη πρὸς τὸν ποιμένα τῶν σχετικῶν ἐστὶ, καὶ ἀδύνατον θάτερον παρὰ θάτερον εἶναι· τὰ γὰρ σχετικὰ ἅμα πέφυκεν εἶναι καὶ ἅμα γινώσκεσθαι· ἔργον ἐστὶ τοῖνον τῶν φρονήσεως μετεχόντων, οὔτε ποίμνην παρορᾶν ἄνευ τοῦ ποιμανούντος, οὔτ' ἄξιον ποιμένα χωρὶς τῆς ποιμανθησομένης· τοιγάρτοι καὶ τῆς παγκοίνου ποίμνης, τοῦ οἰκουμενικοῦ δηλονότι πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ ἁγιοπάτου θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν στερήσει θατέρου τῶν σχετικῶν ἐναπολειφθείσης, ἦτοι τοῦ ποιμαίνοντος ταύτην καὶ οἰακοστροφοῦντος, ἄτε τοῦ πατριαρχεύοντος καὶ δικαιοῦντος αὐτὴν πατριάρχου κύρ Παρθενίου ἀναχώρησιν τελείαν τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου πεποικηκότος καὶ παραίτησιν ἀμετάκλητον ἀπεργασμένου διὰ τοὺς ἐπικειμένους αὐτῷ μόχθους τε καὶ ἰδρωτάς, κεκημηκότος τῷ γήρει καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἀσπασμένου, ἐν βαιῷ ποταμῷ ἀκλυστοτέρως φέρεσθαι ἐλομένου ἢ εἰς ἀτλαντικὸν πέλαγος λαίφῃ ὑψόσε ἐπαίρειν, οἱ παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς καὶ τῇ βασιλευσῆ παρηνδημούντες μετὰ γνῶμης καὶ βουλήσεως πάντων, τῶν τε κληρικῶν δηλονότι καὶ ἱερέων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἐπισήμων ἀρχόντων τῆς πολιτείας, ψήφους κανονικὰς ἐκθέσθαι ἐλόμενοι κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, τῇ ἀντικρὺ καταστροφείῃ οἰκειοχείρῳ ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι

81. Μαθᾶ, ἐνθ' ἄν., Πασχάλη, ἐνθ' ἄνω.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1961

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν κ. Φοιτητῶν τῆς Θεολογίας ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον Πανεπιστημιακὸν ἔτος 1961-62 ἡ λειτουργία τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου καὶ ὅτι τὰ τροφεῖα παραμένουν τὰ αὐτὰ, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. ἦτοι δρχ. 700 μηνιαίως.

Οἱ ἐκ τῶν τροφίμων ὑπότροφοι, δέον νὰ προσκομισωσιν ἀπαραιτήτως κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν των τὸ σχετικὸν ἐγγράφον τῆς χορηγήσεως τῆς ὑποτροφίας των.

ΕΚ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

ἐπερειδόμενοι, εἰσήλθοσαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου πρὸς ἐκλογήν προσώπου ἀξίου καὶ ἀρμοδίου τῷ οἰκουμενικῷ τούτῳ ἀποστολικῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ, καὶ πρῶτον μὲν ἐξέλετο τον παιερώτατον μητροπολίτην Λαρίσης κύρ Διονύσιον, δεύτερον τὸν μητροπολίτην Σμύρνης κύρ Μακάριον καὶ τρίτον τὸν μητροπολίτην Δρύστρης κύρ Μακάριον. ὅθεν καὶ εἰς δῆλωσιν καὶ ἐνδειξιν ἐγράφη τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷ δε τῷ ἱερῷ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας κώδικι.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ἀχξβ' μηνί Ἰουνίῳ ἐπινεμήσεως ιε'

† Ὁ Κυζικίου Μητροφάνης

† Ὁ Χαλκηδόνος Γαβριήλ

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἀνθιμος

† Ὁ Ρόδου Ἰωκεῖμ

† Ὁ Μυτιλήνης Γρηγόριος.

† Ὁ Μηθύμνης Μακάριος

† Ὁ Παροναξίας Μακάριος

† Ὁ Προικονήσου Γεράσιμος». ⁸²

Ὁ ἀπὸ Λαρίσης Διονύσιος Γ' καὶ πρότερον εἶχε προκριθῆ, ὡς ὑποψήφιος Πατριάρχης, ὅτε ὁ Παρθένιος Γ' ἀπηγγονίσθη ὑπὸ τῶν τούρκων, ἀλλ' ὑπερίσχυσε, τότε, ὁ Προύσης Παρθένιος Δ'. Ἐκτοτε ὅμως διαμένων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, χωρὶς νὰ παραιτηθῆ τῆς Μητροπόλεως αὐτοῦ, ἔλαβε προεδρικῶς, τῷ 1659, τὴν Μητρόπολιν Προύσης ⁸³.

Περὶ τῆς πατριαρχικῆς ἐκλογῆς Διονυσίου τοῦ Γ' ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος γράφει: «Εἰσήλθες διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν ἀξίαν τῆς πατριαρχικῆς περιωπῆς, οὐ βία, οὐ δυναστεία, οὐ πονηρία καὶ τέχνη τινί, οὐ τρόποις οἷς χροῦνται οἱ ἀλλαχόθεν ἀναβαίνοντες εἰς τὴν ποίμνην, ἀλλὰ κληθεὶς ὑπὸ τε κοινῆς νομίμου καὶ κανονικῆς συνόδου καὶ συνελεύσεως κληρικῶν θεοφιλεστάτων καὶ παντός σχεδὸν τοῦ εὐαγοῦς κλήρου καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ τῆς Βασιλίδος πόλεως...» ⁸⁴

Ὁ Διονύσιος Βαρδαλῆς, ὡς Πατριάρχης ἀνέπτυξε δρᾶσιν περιφανῆ. Ἐν πρώτοις, ἔλαβε καὶ οὗτος σθεναρὰν θέσιν ἐναντι τῶν Ἱησοῦιτῶν. ⁸⁵ Ἀποβλέπων, ἐξ ἄλλου, εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς παιδείας, προέτρεψε τὰ μέγιστα καὶ ἐβοήθησε τὸν ἐκ Καστορίας διδάσκαλον Μανουῆλ καὶ συνέστησεν ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν πολύφημον Σχολήν, τὴν, μετὰ ταῦτα, ὀνομασθεῖσαν Πατριαρχικὴν Ἀκαδημίαν. Πρὸς τούτοις, προσκληθεὶς, κατὰ τὸν La Croix, ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Μοσχοβίας, ἵνα ὑπάγῃ εἰς Μόσχαν καὶ προεδρεύσῃ τῆς συγκληθείσης ἐκεῖ Συνόδου κατὰ τοῦ Πατριάρχου Ρωσίας Νίκωνος, οὗτινος ἡ ἐπιχειρηθεῖσα μεταρρύθμισις τοῦ ἐν Ρωσίᾳ ἐκκλησιαστικοῦ βίου ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν θρησκευτικῶν ἐρίδων,

διὸ καὶ ἀποφασίσθη ἡ σύγκλησις συνόδου πρὸς διευθέτησιν τοῦ ἀναφυνέντος ζητήματος, ὁ Διονύσιος φοβηθεὶς προφανῶς τὴν τουρκικὴν ἀρχὴν δὲν ἠρνήθη μὲν νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν πρόσκλησιν, ἀλλ' οὐχὶ αὐτοπροσώπως ἠθέλησε νὰ μεταβῆ. Ἐνήργησε δ' εἰς τὴν περίστασιν ταύτην οὕτω πως. Ἐν συνεργασίᾳ καὶ συναποφάσει μετὰ τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας Παϊσίου (1657-1678) ⁸⁶, Ἀντιοχείας Μακαρίου (1647-1685) ⁸⁷ καὶ Ἱεροσολύμων Νεκταρίου (1660-1669) ⁸⁸, ἐξέδωκε Τόμον ἐπιλύοντα τὰ ὑπὸ τοῦ κλήρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας προβληθέντα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα. Ὁ ἐν λόγῳ τόμος ἐπεγέγραπτο: «Τόμος ζητημάτων τινῶν ἀναγκαίων, ὧν αἱ λύσεις ἐγένοντο παρὰ τῶν ἁγιωτάτων καὶ μακαριωτάτων τεσσάρων πατριαρχῶν, καὶ ἐξεδόθησαν δοκιμασθεῖναι κατὰ τοὺς ὅρους καὶ κανόνας τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἐν εἰδει ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρήσεως κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος ἀχξγ'». ⁸⁹ Ἐπεμφε δ' ἔπειτα κρυφίως ὡς ἀντιπροσώπου αὐτοῦ τοὺς Πατριάρχας Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Σιναίου, οἵτινες, κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Διονυσίου Γ' ἔφερον εἰς αἴσιον πέρας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολήν. Οὐχ ἤττον ὅμως ἡ ὑψηλὴ πύλη διὰ τοῦ Βεζύρη Ἀχμέδ-Κιοπουλῆ-πασᾶ διέταξε τὸν Διονύσιον, ὅπως ἐπιβάλλῃ κυρώσεις εἰς τοὺς μεταβάντας Πατριάρχας καὶ τὸν Σιναίον. Οὗτος δὲ ἐκήρυξεν αὐτοὺς συνοδικῶς ἐκπτώτους, διὰ λόγους σκοπιμότητος, ἀλλ' εἶτα συνεχωρήθησαν συνοδικῶς καὶ αὐθις, κατ' ἐπέμβασιν τοῦ ἀπεσταλμένου τῆς Ρωσίας. Οὕτως ὁ σκοπὸς ἐπέτυχε καὶ ἡ συγκληθεῖσα σύνοδος, ἐν Μόσχᾳ, τῷ 1665, ἐπέτυχε τοῦ ποθομένου ⁹⁰. Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1662 ἐπεκύρωσε διὰ πατριαρχικοῦ αὐτοῦ γράμματος τὰ σταυροπηγιακὰ δίκαια τῆς ἐν Ἀνδρῶ Ἱ. Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἀγίας.

Ἐν ἔτει 1663, μηνί Ἰανουαρίῳ, ἐξέδωκε μίαν πράξιν ἐκκλησιαστικὴν τελέσεως δ' γάμου, τοῦ πρώτου ἀκύρου κηρυχθέντος, τῆς Ἀγγελίνης Δημητρίου: «ἔδωκεν ἄδειαν συζυγῆναι τρίτῳ ἀνδρὶ νομίμῳ, ὅστις ἂν βούλοιο, ὡς οὐδαμῶς λογιζομένου γάμου τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνηβότητος...» ⁹¹ Τῷ αὐτῷ ἔτει, δι' ἐτέρας πατριαρχικῆς αὐτοῦ πράξεως, ἥτις δὲν μνηολογεῖται, ἀνεγνώρισε τὸ ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ Μονύδιον τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὡς μετόχιον τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Θεοβαδίστου ὅρους Σινᾶ ⁹². Ὁμοίως, κατὰ Δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, συνεχάνευσε, διὰ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ τόμου, τὰς Μητροπόλεις Ζιχῶν καὶ Νευροκοπίου τῇ Μητροπόλει Φιλίππων καὶ Δράμας ⁹³. Τὸ ἐπιὸν ἔτος 1664, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον,

82. Βαφείδου, ἐνθ' ἄν., τόμ. Γ' α, σελ. 101, Γεδεών, ἐνθ' ἄν., Γερμανοῦ, ἐνθ' ἄν., σελ. 150, 152, Πασχάλη, Ὁ Οἶκ. Πατρ. Διονύσιος Γ', ἐνθ' ἄν. Ἐτεροὶ δέχονται, οὐχὶ ὀρθῶς, ἐνωρίτερον τὴν ἀνοδὸν αὐτοῦ εἰς τὸν Οἶκον. Ὁρόνον καὶ δὴ ὁ Ἱψηλάντης τὸ 1659, οἱ δὲ Δοσίθεος, Μαθᾶς, Μελέτιος καὶ Σκαρλάτος τὸ 1660 (Βλ. Δοσίθεου Ἱεροσολύμων. Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Πατριαρχευσάντων, σ. 1177, Μαθᾶ, ἐνθ' ἄν., Σκαρλάτου' ἐνθ' ἄν., τόμ. Β', σελ. 536.

83. Ὑψηλάντου, ἐνθ' ἄν., σελ. 160.

84. Δοσίθεου, ἐνθ' ἄν.

85. «Χριστιανικὴ καὶ Θρησκευτικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια», τόμ. Β', στ. 1343.

86. Στεφανίδου, ἐνθ' ἄν., σελ. 740.

87. Αὐτόθ. σελ. 741.

88. Ἐνθ. ἄν., σελ. 742.

89. Γεδεών, Π. Πίνακες, τοῦ αὐτοῦ, Καν. Διατάξεις, τόμ. Α', σελ. 341-368.

90. Πασχάλη, ἐνθ' ἄν., Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Ἐκκλησ. τῆς Ἀνδρῶ, ἐνθ'. ἄνωτ., σελ. 69, Σκαρλάτου, ἐνθ'. ἄνωτ. σελ. 536.

91. Γεδεών, ἐνθ' ἄν., σελ. 55.

92. Γεδεών, Π. Πίνακες, ἐνθ' ἄν.

93. Μελετίου Γ', ἐνθ' ἄν., σελ. 467, Σάθα, Μ. Βιβλ., τόμ. Γ', σελ. 596.

Ἐξ ἄλλου κατὰ Μάϊον τοῦ ἐπομένου ἔτους 1665, παρεχώρησε συνοδικῶς τὸ Τιμάροβον τῇ Μητροπόλει Προϊλάβου⁹⁴.

διὰ πατριαρχικοῦ σιγίλλιδος γράμματος ἐπεκύρωσε τὴν ὑπὸ τοῦ Βασ. Χοτζᾶ ἀφιέρωσιν πρὸς τὸν Πανάγιον Τάφον τοῦ ἐν Ἀτταλείᾳ Ναοῦ τῶν ἁγίων Θεοδώρων, μετὰ τοῦ περι αὐτὸν χώρου⁹⁵. Ὡσαύτως τὸν Ἰούνιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐξέδωκεν ἕτερον σιγίλλιον περὶ τῆς ἐν Πάτραις Μονῆς τῆς Θεοτόκου, τῆς ἐπιλεγομένης Γηροκομείου⁹⁶. Καὶ ἕτερα ἐκκλησιαστικὴ αὐτοῦ πρᾶξις δηλοῖ τὴν συνένωσιν τῇ ἐπισκοπῇ Χειμάρας τῶν σταυροπηγιακῶν χωρίων Δεβρῶν καὶ Μεσοποτάμου⁹⁷.

Ὁ Ἄνδριος Πατριάρχης Διονύσιος Γ', σὺν τούτοις συνετέλεσε τὰ μέγιστα, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας αὐτοῦ, ὥστε ἡ ἐν Ἄνδρῳ Μονὴ τῆς μετανοίας του νὰ ἀποκτήσῃ τὴν τιμίαν κάραν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος καὶ ἱαματικοῦ Παντελεήμονος, ἣτις ἀποτελεῖ τὸν πλέον πολύτιμον θησαυρὸν τῆς Μονῆς ταύτης καὶ τῆς Ἄνδρου ἐν γένει. Τὸ σχετικὸν ἱστορικὸν διαλαμβάνει τὰ ἐξῆς: «Ἀρχομαι διηγήσασθαι καὶ περὶ τῆς ἀγίας κάρας τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κπόλεως, χρόνων πολλῶν παρελθόντων, ἐπῆγεν ἕνας Προεστῶς τοῦ Μοναστηρίου χάριν ἐλεημοσύνης τῶν ἐκεῖσε χριστιανῶν ψάλλοντας καὶ ἁγιασμοὺς κατὰ τὴν συνήθειαν. Κατὰ τύχην μίᾳ γυναικί ἐπροσκόλλησε τὸν Προεστὸν νὰ τῆς κάμῃ ἁγιασμόν. Ψάλλοντας τὸν ἁγιασμόν, εὐγάνει ἀπὸ ἕνα ντουλάπι ἢ γυνὴ τὴν ἁγίαν αὐτὴν κάραν. Βλέποντας ὁ Προεστῶς ἐθαύμασεν εἰς αὐτὸν τὸν θησαυρὸν. Ἄφου ἐτελείωσεν ὁ ἁγιασμός, τῆς λέγει· ποῦ τὸ ἥδρες αὐτὸ τὸ ἅγιον λείψανον; Τοῦ λέγει ἡ γυνὴ· ἐδῶ ἦτον ἕνας καλόγερος κονεμένος, καὶ τὸ εἶχε, καὶ ἀπόθανεν ὁ καλόγερος μετὰ πανώλην καὶ δὲν ἤξεύρω ἀπὸ ποῦ ἦτο. Τῆς λέγει ὁ Προεστῶς· ἀδὸς μου τὸ αὐτὸ τὸ ἅγιον λείψανον νὰ κάμω ἁγιασμοὺς καὶ εἰς πέντε ἕξ ἡμέρας, πάλιν τὸ φέρνω». Ἡ γυνὴ, ἔχοντας εὐλάβειαν καὶ πιστοσύνην, τὸ ἔδωκεν. Εἰς αὐτὰς τὰς ἡμέρας, κτυπώντας πανοῦκλα, ἀπέθανεν ἡ γυνὴ. Ἐμείνεν εἰς τὸν Προεστὸν (ἡ κάρα). Πέρνει τὸ ἅγιον λείψανον τότε ὁ Προεστῶς· ἐπῆγεν εἰς τὸν Πατριάρχην κύρ Διονύσιον, Ἄνδριώτην καὶ Παναχραντιώτην, ὄντα ἀπὸ τὸ χωρίον τοῦ Ἀμονακλιοῦ, καὶ τοῦ εἶπε τὴν ὑπόθεσιν, δείχνοντας καὶ τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ τὸν παρακαλεῖ, ἄν εἶναι ὀρισμὸς τῆς Παναγιότητός του νὰ ἔλθῃ (τὸ ἅγιον λείψανον) εἰς τὴν «Μετανοίαν» του, διὰ μνήμην αἰώνιον αὐτοῦ. Βλέποντάς το ὁ Πατριάρχης, μεγάλως τὸ ἐχάρη, λέγοντας ὁ Πατριάρχης· «νὰ χαθῆς ἀπ' ἐδῶ καὶ νὰ μὴν ἤξεύρω εἶδῃσιν· καὶ ἄν ἀκολουθήσῃ ζήτησις περὶ αὐτοῦ καὶ ἰδῆτε Γράμματα Πατριαρχικὰ προστακτικὰ καὶ ἀφοριστικά, μὴν σᾶς μέλλῃ· μόνον κάμετε ὅ,τι ἠμπορεῖτε νὰ μείνῃ αὐτὸ εἰς τὴν «Μετανοίαν» μας. Τώρα εἰς τὸν καιρὸν μου νὰ κάμω κι' ἐγὼ ἕνα καλὸν εἰς τὸ Μοναστήρι μου». Τέλος πάντων τὸ ἔφερον εἰς τὸ Μοναστήρι ὁ ταξιδιώτης, ἔγραψε καὶ τὸ ὄνομά του εἰς τὴν Παρρησίαν (Διου-

σίου Πατριάρχου, ὡς φαίνεται)⁹⁸.

Ὁ Διονύσιος Γ' μετὰ τεσσαρακοντάμηνον περίπου πατριαρχείαν ἦτοι 3 ἔτη καὶ τέσσαρας μῆνας, ἀπεμακρύνθη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἄκων καὶ μὴ βουλόμενος, τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1665, εἰσπηδήσαντος «διὰ νυκτὸς ἐξαίφνης» εἰς αὐτὸν τοῦ ἐκ Βλαχίας ἐπανακάμψαντος τέως Πατριάρχου Παρθενίου Δ' (β' Πατριαρχία)⁹⁹, φθάσαντος εἰς τὸ σημεῖον νὰ καταπατήσῃ «νόμους καὶ τὰς ἐνόρκους αὐτοῦ παραιτήσεις»¹⁰⁰. Ἐνεκα τούτου ὁ Διονύσιος ἤρνετο ἐπιμόνως κατ' ἀρχήν, νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτόν, ὡς κανονικὸν Πατριάρχην, καὶ ἐκρύπτετο. Μετὰ ἐξάμηνον βραεὺς συνεφιλιώθη μετ' αὐτοῦ, δούς αὐτῷ κανονικὴν παραίτησιν ἀπὸ τοῦ Θρόνου, ἀλλ' ἐζήτησε καὶ ἔλαβε πρὸς ζωάρκειαν αὐτοῦ τὴν Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης, ὡς καταδείκνυται ἐκ τοῦ παρὰ πόδας Πατριαρχικοῦ Γράμματος Παρθενίου τοῦ Δ'.

† «Παρθένιος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι οἱ ὑποκείμενοι τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Θεσσαλονίκης, καὶ ἐντιμώτατοι κληρικοὶ τῆς αὐτῆς μητροπόλεως, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς μετὰ πάντων τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ χωρίων, εὐγενέστατοι ἄρχοντες καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα...

Καλῶς ἔγνωτε ὅτι προλαβόντως ἐγράψαμεν καὶ ἐδηλοποιήσαμεν ὑμῖν τὰ περὶ τῆς εἰρήνης τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ περὶ τῆς ἀναπαύσεως τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου πρ. Κωνσταντινουπόλεως κυρίου Διονυσίου, ὅπως διατιθήσαν τὰ κατ' αὐτὸν καὶ συνοδικαῖς περισκέψεις καὶ κωνιαῖς ἀκριβολογίαις τῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τιμιωτάτων κληρικῶν καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων, ἔδοξεν εὐλογοφανὲς δοθῆναι τὴν αὐτὴν μητρόπολιν Θεσσαλονίκης μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ ἐπισκοπῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ παναγιότητα, λόγῳ προεδρίας, προπαραιτησαμένου ταύτης τοῦ ἀρχιερέως ὑμῶν κύρ Ἰωακείμ ἐθελουσίως καὶ αὐτοπροαιρέτως, χωρὶς τινος βίας καὶ καταναγκάσεως καὶ μετατεθέντος γνησίως εἰς τὸν θρόνον τῆς μητροπόλεως Ρόδου, εἰς τὸ ἔχειν αὐτὴν ἢ αὐτοῦ παναγιότης ἐφ' ὅρα ζωῆς αὐτοῦ πρὸς ἀνάπαυσιν εὐάρεστον καὶ ζωάρκειαν αὐτοῦ, παραίτησιν οἰκιοθελῆ παρασχόντος τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ πρὸς ἀπράγμονα βιοτὴν ἐπικλιναντος καὶ ζητήσαντος τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν εἰς ἰδίαν ἀνάπαυσιν πολλῶν δικαιολογιῶν ἕνεκα καὶ αἰτιῶν εὐπροσώπων, παριστωσῶν χρειώδη ταύτην καὶ πως ἀναγκαίαν εἰς ζωάρκειαν τῆς αὐτοῦ παναγιότητος· ἐφ' ᾧ καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν σὺν πάσῃ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ κατενεύσαμεν καὶ οὐκ ἀπηξιώσαμεν τὴν αἴτησιν

98. Κ α ρ π α θ ῖ ο υ, ἐνθ' ἄν., σελ. 117-118. Ἐντεῦθεν καταδείκνυται σαφῶς ἡ ἐκ τῆς Μονῆς τῆς Παναχραντοῦ μοναστικὴ καταγωγή τοῦ ἐν λόγῳ Πατριάρχου, Κατ' ἀκολουθίαν ἢ ἐκ τοῦ Πασχάλου πληροφορία περὶ τοῦ ἐναντίου καὶ δὴ ὅτι «μονὴ τῆς μετανοίας τοῦ Διονυσίου Γ' ἦτο ἡ παλαιόφατος μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἀγίας, συναγομένη, πιθανῶς, ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἀφιέρωσεν οὗτος εἰς αὐτὴν ἀρχιερατικὰ ἄμφια καὶ ἕτερα κειμήλια, δὲν φαίνεται ἀκριβῆς (βλ. Π α σ χ ἄ λ η Δ., Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἄνδρου, ἐνθ' ἄν., σελ. 65).

99. Π α π α δ ο π ο ὑ λ ο υ Χρ., Κατάλογοι Πατρ., ἐνθ' ἄν. 100. Γ ε ρ μ α ν ο ὕ, ἐνθ' ἄν. σελ. 143.

94. Σ ἄ θ α, ἐνθ' ἄν., σελ. 597.

95. Αὐτόθι.

96. Ἐνθ' ἄν. βλ. καὶ Γ ε δ ε ὦ ν, ἐνθ' ἄν.

97. Αὐτόθι.

αὐτοῦ, ἀλλὰ κοινῇ συναρесеὶα καὶ γνωμοδοτήσῃ χωρὶς ἀντιλογίας ἐδόθη ἡ αὐτὴ μητρόπολις μετὰ τῶν ὑποκειμένων ταύτῃ ἐπισκοπῶν πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ ζωάρκειαν τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου πρ. Κωνσταντινουπόλεως κυρίου Διονυσίου, τοῦ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ καὶ περιποθήτου ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος, διὰ τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τὴν φιλήσυχον καὶ φιλειρηναίαν γνώμην τῆς αὐτοῦ παναγιότητος, ὅστις ἔρχεται τὰ νῦν σὺν Θεῷ ἐπαπολαῦσαι ὑμῶν καὶ ἐπιλαβέσθαι τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἐπαρχίας μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῇ κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων, κινήτων τε καὶ ἀκινήτων, καὶ ἐπιστατεῖν αὐτὴν καὶ διοικεῖν καὶ διακυβερνεῖν καὶ πρὸς σωτηρίους διεξάγειν νομάς τὸ λογικὸν αὐτὸ τοῦ Χριστοῦ ποιμνιον, ταῖς ἱεραρχικαῖς καὶ ἀποστολικάς αὐτοῦ οἰκονομίας καὶ διατιήσεσιν, εὐλογεῖν τε καὶ ἀγιάζειν τοὺς χριστιανούς καὶ παραινεῖν καὶ ἐπιστηρίζειν εἰς τὸν τῆς εὐσεβείας λόγον καὶ φροντίζειν περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν καὶ πάντα ἐπιτελεῖν τὰ τῆς ἱεραρχίας ἐν αὐτῇ τῇ ἐπαρχίᾳ κατὰ τὸν τῆς προεδρείας λόγον· καὶ ἔχειν αὐτὴν ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως καὶ ἀδειασειστώως ἐφ' ὄρω ζωῆς αὐτοῦ, παρέχων κατ' ἔτος τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἣν συνεφώνησε μερικὴν ἀποκοπὴν καὶ τὸ ἐτήσιον βασιλικὸν χαράτζιον, καὶ καρπούμενος καὶ νεμόμενος πάντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαιώματα τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, κανονικά, συνοικέσια, ἐμβατοίκια, πανηγύρεις, ζητίας, καὶ εἴ τι ἄλλο σύνηθες τῷ τόπῳ, πρὸς κυβέρνησιν καὶ ζωάρκειαν τῆς αὐτοῦ παναγιότητος· διὰ τοῦτο γράφομεν καὶ ἐντελλόμεθα ὑμῖν συνοδικῶς, γνώμῃ καὶ τῶν παρευρεθέντων ἱερωτάτων ἀρχιερέων..., ἵνα ἀποδεξάμενοι τὴν αὐτοῦ παναγιότητα μετὰ πάσης εὐλαβείας καὶ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης καὶ δεξιώσεως, γινώσκῃτε αὐτὸν κυριάρχῃν τῆς αὐτῆς μητροπόλεως μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ ἐπισκοπῶν, καὶ προσάτην καὶ δεσπότην καὶ ποιμένα ὑμῶν καὶ ἱεράρχῃν καὶ πείθησθε κατὰ τὸ πρόπον καὶ δίκαιον, διὰ τε τὴν ὑπερέχουσαν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ τὴν δεσποτεῖαν τῆς περὶ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἱεραρχίας αὐτοῦ καὶ παρέχῃτε αὐτῷ πάντα τὰ διαληφθέντα εἰσοδήματα καὶ δικαιώματα μετὰ πάσης ὑποταγῆς καὶ εὐπειθείας καὶ εὐλαβείας, μηδενὸς τολμήσαντος ἐναντίου φανῆναι λόγῳ ἢ ἔργῳ, ἐν βάρει ἀργίας ἀσυγγνώστου καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ καὶ αἰωνίου τοῦ ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος· οὕτω γενέσθω καὶ μὴ ἄλλως, ἐξ ἀποφάσεως· ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη ὑμῖν.

Ἐν ἔτει ἀχζς', ἐν μηνὶ ἀπριλίῳ, ἰνδικτικῶνος δ'.

† Ὁ Ἡρακλείας Μεθόδιος

† Ὁ Κυζίκου Μητροφάνης

† Ὁ Χαλκηδόνος Γαβριήλ

† Ὁ Παροναξίας Μακάριος

† Ὁ Ρόδου Ἰωακεῖμ

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἀνθιμος

† Ὁ Σερρών Κυρίλλος.

† Ὁ Νέων Πατρῶν Γερμανός» 101.

(Συνεχίζεται) Ἀρχιμ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ Α. ΒΙΤΑΛΗΣ

101. Γερμανοῦ, ἐνθ' ἀν., σελ. 153-154, πρβλ. «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», τόμ. ΚΓ', σελ. 420.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Φροντιστήριον Κατηχητικῶν Στελεχῶν».

Κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ παρελθόντος καὶ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ τρέχοντος μηνός, εὐλογίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, ἐγένετο ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης ἡ λειτουργία τῆς Β' σειρᾶς τοῦ ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας διοργανωθέντος Φροντιστηρίου Κατηχητικῶν Στελεχῶν. Εἰς τὸ ἐν λόγῳ Φροντιστήριον ἐφοίτησαν Κατηχητικὰ στελέχη ἐκ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑποδειχθέντα ὑπὸ τῶν οἰκείων Ἱεραρχῶν.

Εἶναι περιττὸν νὰ ἐξάρωμεν τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ νέου τούτου ἐπιτεύγματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας ἡ ἀνοδικὴ πορεία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη γίνεται ὀλονὲν καὶ περισσότερον ἐμφανῆς. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Φροντιστήριον ἀποβλέπει, ὅπως δοθῇ σὺν τῷ χρόνῳ ἐνιαία κατεθνονσι εἰς τὰ στελέχη τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου καὶ δι' αὐτῶν εἰς ἀπαντας τοὺς Κατηχητάς, ἐπὶ τούτοις δέ, ὅπως παρασχεθῶσιν εἰς αὐτοὺς θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ ἐφόδια, τὰ ὁποῖα ὁμοῦ μετὰ τῶν ἤδη ἐκτυπωμένων νέων Κατηχητικῶν Βοηθημάτων, θὰ ὑποβοηθήσων αὐτοὺς εἰς τὴν ἐπὶ ἐνιαίων βάσεων διοργανώσων τῆς ὅλης Κατηχητικῆς προσπάθειας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Οὐγκάντα.

Οἱ Ὁρθόδοξοι τῆς Οὐγκάντα ἔχουν πλέον τὸν πρῶτον λιθόκτιστον ναὸν των, εἰς τὸν ὁποῖον οὗτοι θὰ τελοῦν τὴν Ὁρθόδοξον Λατρείαν καὶ ἰδίως τὴν θείαν Λειτουργίαν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τὴν ὁποίαν μετέφρασεν εἰς τὴν γλῶσσάν των ὁ θερμοεργὸς ἱεραπόστολος των πατῆρ Ρουβὴν Σπάρτας. Κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τούτου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς κ. Νικόλαος ἠὲ χαριστήσε τὸν παριστάμενον εἰς τὴν τελετὴν βασιλέα Μουτέσα Β', ὅστις ἐδωρήσατο τὸν χώρον διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ καὶ ὁ ὁποῖος διέκοψε τὰς διακοπὰς του, διὰ τὴν παραστῆ εἰς τὴν τελετὴν. Ὡσαύτως ὁ Σεβασμώτατος ἀγγέλλει, ὅτι εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον θὰ ἀρχίσων αἱ ἐργασίαι ἀνεγέρσεως τοῦ μεγάλου Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας, εἰς ἓνα λόφον, ὅστις ἀποτελεῖ δωρεάν τοῦ ἰδίου βασιλέως πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Οὐγκάντα.

Αἰσθανόμεθα ψυχικὴν ἀγαλλίαν καὶ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν διὰ τὸ ἐπίτευγμα. Καὶ εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι, ὅτι οἱ ναοὶ οὗτοι δὲν θὰ εἶναι μόνον θαλερὰ κέντρα ὀρθόδοξου λατρείας, ἀλλὰ καὶ ἐστία ὀρθόδοξου εὐαγγελισμοῦ καὶ ἱεραποστολικῆς ἀκτινοβολίας δι' ὅλην τὴν μαύρην ἥπειρον, ἥτις στρέφει τὰ βλέμματά της πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἥτις οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς ἀποικιοκρατικὰς βλέψεις καὶ ἐπιδιώξεις.

Ὁρθόδοξος ἀφρικανὸς ἱερεὺς.

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ γνωστὸς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐκκλησίας» κ. Θεόδωρος

Νανκούμας χειροτονήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς διάκονος καὶ ἐν συνεχείᾳ ἱερέυς. Οὗτος, λαβὼν τὸ πτυχίον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπισκεφθεὶς πολλὰς πόλεις τῆς Ἑυρώπης καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἀπεφάσισε νὰ ἀφιερῶσιν τὰς δυνάμεις του, διακονῶν παρὰ τὸ θυσιαστήριον ἐν μέσῳ τῶν ὀρθοδόξων συμπατριωτῶν του.

Ὡς ὀρθῶς σημειοῖ τὸ λαμπρὸν περιοδικὸν «Πορροθένης...», «ἡ χειροτονία τοῦ πρώτου Ὀρθοδόξου Ἀφρικανοῦ ἱερέως ἀποτελεῖ ἕνα σημαντικὸν σταθμὸν καὶ μίαν ἀκόμη εὐλογία τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν νεορὰν Ἀφρικανικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Οὐγκάντα. Αἱ προσερχαὶ ὄλων τῶν Ὀρθοδόξων τὸν συνοδεύουν θερμαὶ καὶ συνεχεῖς, διὰ νὰ ἐργασθῆ μὲ ὄλας του τὰς πνευματικὰς δυνάμεις καὶ τὸν ἐνθεον ζῆλον, πρὸς δόξαν Χριστοῦ εἰς τὴν πονεμένην καὶ διψασμένην Ἀφρικανικὴν ἡπειρον».

Ἡ ὀργάνωσις τῶν Ἐνοριῶν.

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς, ὅπως ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν Ἐνοριῶν, καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κυκλοφορήσαντα «Καταστατικὸν Ὁργανισμὸν τῆς ἐν τῇ Ἐνορίᾳ Ἐκκλησιαστικῆς δράσεως», ἐξετόπωσε καὶ εἰδικὰς καρτέλλας, ἐν ταῖς ὁποῖαις θὰ δύνανται νὰ σημειῶνται αἱ συνθήκαι διαβιώσεως τῶν οἰκογενειῶν ἐκάστης Ἐνορίας, ἢ ὀρθοσκευτικῆς κατάστασις αὐτῶν, αἱ πνευματικαὶ τῶν ἀνάγκαι καὶ ἕτερα ἀπαραίτητα διὰ τὸ πνευματικὸν ἔργον τοῦ Ἐφημερίου στοιχεῖα (λ.χ. ἐπάγγελμα, γραμματικαὶ γνώσεις, ὑγιεινὴ κατάσταση κ.τ.τ.)

Διὰ τῆς συμπληρώσεως τῶν καρτελλῶν τούτων θὰ δύνανται νὰ καταρτισθοῦν, σὺν τῷ χρόνῳ, εἰς τὰς μεγάλας ἰδίαι Ἐνορίας τῶν πόλεων, εἰδικαὶ ἐνοριακαὶ δελτιοθήκαι, εἰς τὰς ὁποῖαις οἱ ὑπεύθυνοι Ποιμένες τῶν Ἐνοριῶν τούτων θὰ εὐρίσκουν πάντοτε τὰ ἀναγκαῖοντα αὐτοῖς, διὰ τὸ πνευματικὸν καὶ ποιμαντικὸν τῶν ἔργον, στοιχεῖα, δι' ἐκάστην οἰκογένειαν καὶ δι' ἕκαστον ἄτομον.

Ἡ «Ἐκκλησία» εὔχεται ὀλοφύχως, ὅπως τὸ νέον σπουδαιότατον τοῦτο μέσον, ὅπερ τίθεται εἰς χεῖρας τῶν εὐλαβεστάτων Ποιμένων τῶν Ἐνοριῶν, ἀξιοποιηθῆ ὑπ' αὐτῶν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον, ὑπομιμησκον τὰς ὑποχρεώσεις των, καὶ παρέχον εἰς αὐτοὺς διαρκῆ ὄθησιν καὶ παρότρυνσιν πρὸς οὐσιαστικωτέραν ποιμαντικὴν δράσιν ἐν ταῖς Ἐνορίαις, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὰ ζωτικὰ κέντρα τοῦ καθ' ὅλου Ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ὁρθῶς τονίζει.

Συνεργάτης ἐφημερίδος, ἀναφερόμενος εἰς τὴν πρόσφατον ἀγιοποίησιν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ Κοσμοῦ τοῦ Αἰτωλοῦ, ὀρθῶς τονίζει, ὅτι ὁ νεομάρτυς οὗτος, ὅστις εἶναι εἰς τῶν μεγαλυτέρων πρωτοπόρων τῆς λαϊκῆς μορφώσεως θὰ ἔπρεπε νὰ τιμηθῆ ἀναλόγως καὶ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς

Πολιτείας. «Πότε— ἐρωτᾷ — θὰ τὸν τιμήσῃ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ποῦ ὀφείλει τὴν ὄπαρξίν του καὶ σὲ ἡγετικὰς φυσιογνωμίας σὰν τοῦ Κοσμοῦ τοῦ Αἰτωλοῦ; Ποιὸς ξέρει πόσο θὰ περιμένη, ἂν κρίνομε ἀπὸ ἀνάλογα παθήματα τοῦ Καραϊσκάκη, τοῦ Βενιζέλου, τοῦ Μακρογιάννη κ.λ.π.»

Ἀληθῶς! Οὐ μόνον ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Πολιτεία πρέπει νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς προβολὴν τῶν μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν προσωπικότητων τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας, αἵτινες διὰ τῆς ἐθνοποιῶ πνευματικῆς των δράσεως τὰ μέγιστα συνέβαλον εἰς τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους.

Ἀρίστη συμβολή.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Φιλαρέτου Βιτάλη, ἱεροκήρυκος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης καὶ ἐκλεκτοῦ συνεργάτου τῆς «Ἐκκλησίας», ἐκδοσις, ἐγκρίσει καὶ εὐλογία τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «λόγων ἐπὶ τῶν ἐορτῶν καὶ τῶν μνημῶν τῶν ἁγίων» εἶναι γεγονός ἀξίον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως καὶ ἐπαίνου.

Οἱ λόγοι οὗτοι, ἑβδομήκοντα τὸν ἀριθμὸν καὶ καταλαμβάνοντες 316 μεγάλας, σελίδας, οὐ μόνον εἶναι ἐν νέον δείγμα τῆς ἀκαταπονήτου συγγραφικῆς δραστηριότητος τοῦ σεμινοῦ τούτου κληρικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀποτελοῦν πολύτιμον βοήθημα διὰ τοὺς ἱεροκήρυκας, ὡς καὶ ἀρίστην συμβολὴν εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς παρ' ἡμῖν καλλιέργειας τοῦ λεγομένου λειτουργικοῦ ἢ μυσταγωγικοῦ κηρύγματος. Τὸ λειτουργικὸν κήρυγμα, ὡς ἀνεπτύχθη ἄλλοτε ἀπὸ τῶν σπηλῶν τῆς «Ἐκκλησίας», ἀποβλέπον εἰς τὸ νὰ μορφώσῃ τοὺς ἀκροατὰς τόσοσιν διὰ τὴν λατρείαν, ὅσον καὶ ἐκ τῆς λατρείας, πρέπει, πρὸς τοῖς ἄλλοις, νὰ ἀναφέρεται τόσοσιν εἰς τὰς ἐορτὰς τῶν ἁγίων, οἵτινες εἶναι ἔξοχα πρότοπα «μεθέξεως» τῆς μυστικῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἀκινήτους ἢ κινήτας ἐορτὰς, αἵτινες καλοῦν πρὸς συνειδητὴν καὶ μετὰ κατανοήσεως βίωσιν τῶν κυριωτέρων σταθμῶν τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ καὶ σωτηριώδους ἔργου τοῦ Χριστοῦ.

«Ὀφείλονται εἰς τὴν ἔλλειψιν ὀργανώσεως».

Εἰς μίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ πλείστοι ἐρευνηταὶ τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος καταφεύγουν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἡσσοσύνης καὶ ἐλάττονος προσπάθειας καὶ ἰσχυρίζονται, ὅτι ἡ μόνη λύσις αὐτοῦ εἶναι ὁ περιορισμὸς τῶν γεννήσεων, ἀποτελεῖ εὐχάριστον γεγονός, ὅτι ὑπάρχουν καὶ οἱ σοβαρώτερον ἐπὶ τοῦ προβλήματος τούτου σκεπτόμενοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀφήνουν τὴν προσωπικότητά των νὰ ἰσοπεδωθῆ ὑπὸ τὸν ὀδοστρωτῆρα τῶν ἀντιλήψεων τῆς μάξης.

Οὕτω μὲν ὀρθῶς ὁ «Ἀθηναῖος» τῆς «Καθημερινῆς» ἐσημείωσε προσπάτως ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο τὰ ἐξῆς: «Ἀπὸ τότε ποῦ ὁ Ἄγγλος ἐκεῖνος ἱερωμένος, ὁ Μάλλθος, διετύπωσε τὴν θεωρίαν περὶ τῆς ἀνάγκης ἐλέγχου τῶν γεννήσεων, ἡ Γῆ

ἐξακολουθεῖ νὰ χωρῆ ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ μεγάλην ἀνεσιν μάλιστα. Καὶ ὁ Μάλλθος ἔλεγε πρὸς 160 ἔτων, ὅτι ἂν ἀδέξηθῃ ὁ πληθυσμὸς τῆς Γῆς οἱ ἄνθρωποι θὰ λιμώττων καὶ θὰ ὑποσιτιζονται. Καὶ ὁ μὲν λιμὸς καὶ ὁ ὑποσιτισμὸς εἶναι μόνιμα φαινόμενα, δὲν ὀφείλονται ὅμως εἰς τὴν ἔλλειψιν τῶν εἰδῶν διατροφῆς. Ὀφείλονται εἰς τὴν ἔλλειψιν ὀργανώσεως, λόγῳ τῆς ὁποίας ἄλλοῦ καταστρέφονται ἢ κατασπαταλῶνται τεράστια ποσότητες τροφίμων καὶ ἄλλοῦ ἀποθνήσκουν ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν πείναν».

«Ἄλλως θὰ ὀδηγηθοῦν εἰς τὸν μαρασμόν».

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ὑπῆρξε ποία τις ἔντασις εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν διαφόρων ἐν Ἑλλάδι χριστιανικῶν ὀργανώσεων. Ἡ ἔντασις αὕτη ὠδήγησεν πολλοὺς εἰς τὸ νὰ διατυπώσουν τὴν γνώμη, ὅτι αἱ ὀργανώσεις αὗται ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ ὑποκαταστήσουν τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐδῆν ὅμως ἡ ἔντασις αὕτη ἐσχάτως ἔχει ἐκλείψει, διότι οἱ ἐκπρόσωποι τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν ὀργανώσεων τούτων κατενόησαν, ὅτι τὸ ἔργον τῶν θὰ ἔχη ζωτικότητα μόνον, ὅταν διενεργῆται ἐν στενῷ ὀργανικῷ συνδέσμῳ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἐντὸς τῶν κόλπων αὐτῆς καὶ πρὸς χάριν αὐτῆς. Οὕτω ὀφείλομεν νὰ χαιρετήσωμεν μίαν ἐκδοσιν τῶν Συνεργαζομένων χριστιανικῶν Σωματείων «Ἀπ. Παῦλος», ἐντὸς τῆς ὁποίας ῥητῶς καὶ ἀπεριφράστως λέγονται μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς: «Τὸ ἔργον μας, ἐὰν θέλῃ νὰ εἶναι ὄντως χριστιανικόν, δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶναι ἔργον ἀπλῶς ἠθικῆς διδασκαλίας, οὔτε ἀρκεῖ νὰ εἶναι ἔργον ἀτομικῆς καθοδηγήσεως. Πρέπει νὰ εἶναι μία καλλιέργεια μέσα εἰς τὸν μυστικὸν ἀγρὸν τῆς Ἐκκλησίας. Πρέπει νὰ ἀποβλέπη εἰς τὴν συνεχῆ ἐνσωμάτωσιν τῶν μελῶν εἰς τὴν Κεφαλήν... Τὰ σωματεῖά μας, τὰ ἰδρύματά μας, τὰ οἰκοτροφεία μας κ.λ. δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶναι ἀνεγνωρισμένα ὑπὸ τοῦ Κράτους. Πρέπει ὅπως δὴποτε νὰ εἶναι κλιμάκια τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τμήματα τοῦ θεανθρωπίνου ὀργανισμοῦ του, νὰ συντελοῦν εἰς τὴν συνεχῆ οἰκοδομίαν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ». Καὶ κατωτέρω περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἐκδοσιν ταύτην οἱ ἐξῆς χαρακτηριστικοὶ λόγοι: Αἱ χριστιανικαὶ κινήσεις «δὲν εἶναι αὐτοσκοπός», «οὔτε θέλουν νὰ ὑποκαταστήσουν τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ εἶναι μέσα διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν σωτηρίων σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας. Πρέπει νὰ εἶναι ὀργανικῶς ἐντεταγμένοι εἰς τὸν ὀργανισμόν τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ συνδέονται ὡς ζωτικοὶ κλάδοι μετὰ τοῦ κεντρικοῦ κορμοῦ αὐτῆς... Οἱ κλάδοι πρέπει νὰ εἶναι συντηγμένοι μετ' αὐτοῦ, ὅσον καὶ ἂν εἶναι θαλαροί, διότι ἄλλως θὰ ὀδηγηθοῦν ἀφεύκτως εἰς τὸν μαρασμόν».

«Ἀξίζει νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν».

Ἡ «Ἐκκλησία», πολλάκις κατὰ τὸ παρελθὸν ἐκφράσασα παρομοίως ἀπόψεις, συμφωνεῖ ἀπολύτως μετὰ τὸ ἐξῆς ὠραῖον σημεῖωμα τοῦ «Βήματος»: «Παρ' ὅλην τὴν... δραστηριότητα τῶν ἀρχαιοπατήλων καὶ τῶν

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱ. Σύνοδος

Τῆς 12ης Σεπτεμβρίου ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπανέλαβε τὰς διακοπείσας ἐπὶ τῷ θέρει ἐργασίας αὐτῆς.

ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἀπεφασίσθη ἡ ἀναβολὴ τῆς συγκλήσεως τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας διὰ τὴν 9ην Ὀκτωβρίου, ἐπειδὴ ἀπὸ 25ης Σεπτεμβρίου μέχρι 3ης Ὀκτωβρίου μέλλει νὰ συνέλθῃ ἐν Ρόδῳ τὸ Πανορθόδοξον Συνέδριον.

Ἀποστολικὴ Διακονία.— Τῆς 9ης τρέχ. μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πεντέλης ἐγένετο ἡ λήξις τῶν μαθημάτων τῆς Β' σειράς τοῦ Φροντιστηρίου Κατηχητικῶν Στελεχῶν, παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητοῦ κ. Ἀ. Φυτράκη, τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Φροντιστηρίου.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου ἀναπεμφθεῖσαν προσευχὴν ὁ Πανος. Διευθυντῆς τοῦ Φροντιστηρίου κ. Χρυσ. Γιαλούρης, ἀνέγνωσε λεπτομερῆ ἀπολογισμόν τῆς γενομένης ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ ἐργασίας, ἐξέφρασε σὺν τοῖς ἄλλοις τὸν ἐπιδειχθέντα ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν ζήλον διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν μαθημάτων καὶ τῶν πρακτικῶν ἀσκήσεων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν πνευματικῆς ἀτμοσφαιρας ἐντὸς τῆς ὁποίας καὶ μόνον ἐπιτυγχάνονται εὐχερέστερον αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ Κατηχητικοῦ Φροντιστηρίου.

Ἀκολούθως ἐκ μέρους τῶν μελῶν τοῦ Φροντιστηρίου ὁ Πανος. Ἀρχιμ. κ. Νικόλαος Δρόσος, προερχόμενος ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης, ἐξέφρασε πρὸς τε τὸν Μακαριωτάτον καὶ τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὴν εὐγνωμοσύνην πάντων, διὰ τὴν σύστασιν τοῦ Φροντιστηρίου, δι' οὗ ἐκδηλοῦται τὸ ζῶηρον τῆς Ἐκκλησίας ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς κατηχητικῆς διακονίας, ὑπεσχέθη δὲ ὅτι πάντα τὰ διδασκθέντα θέλουσι ἐφαρμόσει, διὰ νὰ ἀπο-

παντοειδῶν ἐμπόρων κάθε εἶδους τέχνης, πολυάριθμα Βυζαντινὰ κειμήλια παραμένον ἀκόμη κατάσπαρτα στὰ φτωχικὰ ἐξωκλήσια καὶ στὰ μοναστήρια τῶν βουνῶν. Ἐκκλησιακὰ μέσα σὲ ἀπίθανες ρεματιές, μικρὰ μοναστήρια πάνω σὲ κορυφές... στέκονται ἐκεῖ ξεχασμένα ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, ἀλλὰ κι' ἀπὸ τοὺς... ἀρχαιοκατήλους. Μὲ τὰ γραφικὰ καμπαναριά τους μισογκρεμισμένα, μὲ τὰ μικρὰ τους πορτάκια σαθρὰ ἀπὸ τὸν χρόνον, καταφέρνουν καὶ διατηροῦν ἱστορημένην στοὺς τοίχους καὶ στὰ εἰκονίσματά τους τὴν παλιὰ τους δόξα. Χέρια εὐλαβικῶν τεχνιτῶν, ποὺ δούλεψαν αἰῶνες πρὶν, ἔχουν ἀποτυπώσει στοὺς μικροὺς τρούλλους, στὰ τέμπλα, στὶς φορητὰς εἰκόνες, τὶς μορφὰς ἁγίων βγαλμένες κατ' εὐθεΐαν ἀπὸ τὴν βυζαντινὴν παράδοσιν. Εἶναι μὴ χαρὰ καὶ μὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς νὰ τὰ βλέπη κανεὶς. Ὁ μόνος φύλακας κι' ὁ μόνος προστάτης τους εἶναι ἡ πίστις κι' ἡ ἀγάπη τῶν κατοίκων τῶν γύρω χωριῶν. Ἄλλ' αὕτη μόνη δὲν ἀρκεῖ. Χρειάζονται προστασία κι' ἀπ' τὸν χρόνον, ἀλλὰ κι' ἀπὸ τυχόν βέβηλα χέρια. Κάποια τοπικὴ ἐπιστάσια, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἓνα ποσοστὸ εὐθύνης, δὲν θάταν ἴσως ἄσκοπη. Παράλληλα βέβαια πρὸς τὰ μέτρα συντηρήσεως, ποὺ ἀνάγονται σὲ ἀρμοδιότερες ὑπηρεσίες. Εἶναι ἀτόφια ἢ παράδοσις, καὶ ἡ τέχνη τοῦ Γένους κομμωμένη μέσα σ' αὐτὰ τὰ ταπεινὰ ἐκκλησιακὰ, κι' ἀξίζει νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν μας...

βή ή έργασια των περισσότερων καρποφόρος, έπ' αγαθῶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς Μητρῶς Ἐκκλησίας.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐξέφρασε τὸν ἔπαινον πρὸς πάντας τοὺς ἐργασθέντας καὶ διδάξαντας ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ, ἐπήνεσε δὲ τὸν ζῆλον τῶν φοιτησάντων ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ Κατηχητῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ ἀπηύθυνε πατρικὰς ὑποθήκας καὶ συστάσεις, ἀναφερομένας εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν ὡς Κατηχητῶν, τοῖσας ἰδιαιτέρως ὅτι οὐ μόνον πρέπει ὑπὸ πάντων νὰ καταβληθῆ πάσα προσπάθεια διὰ τὴν ἀναζωογόνησιν τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου καὶ δι' ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, καθ' ἃς ἡ νεότης διέρχεται σοβαρὰν κρίσιν, ἀλλὰ καὶ ὅτι πᾶσα Κατηχητικὴ προσπάθεια δέον νὰ ἐκπορευῆται καὶ νὰ κατευθύνηται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου.

Εἶτα ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητῆς κ. Ἄ. Φυτράκης ἠψυχρίστησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον διὰ τὸ ἐπιδεικνόμενον τόσον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον αὐτοῦ εἰς πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὡς καὶ πάντας τοὺς διδάξαντας μετὰ ζήλου καὶ κατὰ τὴν Β' σειράν τοῦ Κατηχητικοῦ Φροντιστηρίου. Ἀκολουθῶς συνεχάρη τοὺς παρακολουθήσαντας τὰ μαθήματα τοῦ Φροντιστηρίου, Κληρικούς καὶ λαϊκοὺς, καὶ ἐξῆρε τὰς κατηχητικὰς ἐπιδιώξεις τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐνοποίησιν, τὸν συγχρονισμόν καὶ ἀποδοτικώτερον ὀργάνωσιν τοῦ καθ' ὅλου κατηχητικοῦ ἔργου.

Εἰς τὸ ἐν λόγω Φροντιστήριον, τὸ ὁποῖον διὰ δευτέραν φοράν ἐλειτούργησεν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πεντέλης ἀπὸ 21ης Αὐγούστου μέχρι 9ης Σεπτεμβρίου τρέχ. ἔτους, ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ βάσει προγράμματος καταρτισθέντος ὑπ' αὐτῆς, ἐφοίτησαν τριάκοντα ἐννέα Κατηχητικά Στελέχη, προερχόμενα ἐξ ἰσαριθμῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Δωδεκανήσου καὶ Κρήτης, Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, Θεολόγοι, ἀπόφοιτοι Ἀνωτέρων Ἐκκλησ. Φροντιστηρίων, ὡς καὶ Δημοδιδάσκαλοι.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Κατὰ τὸ διαρρῦσαν 15ήμερον ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος ἐδέχθη εἰς συνεργασίαν τοὺς παρ' αὐτῷ Θεοφ. Ἐπισκόπους, τὸν Ἀρχιεπιγραμματέα τῆς Ἱ. Συνόδου, τοὺς διευθυντὰς διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν κ. ἄ. Ὡσαύτως προήδρευσε συνεδριῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τοῦ Ο.Δ.Ε.Π., τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοῦ Ὁρθανοτροφείου Βουλιαγμένης κ.λ.π.

Τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. Ἀγγ. Καμβύσην, βουλευτὴν.

Τῇ 4ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας κ. Τσουτσουλόπουλον.

Τῇ 6ῃ Σεπτεμβρίου παρέστη εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Πανεπιστημιουπόλεως. Ἐν συνεχείᾳ παρέστη εἰς τὴν ἐπίσημον τελετὴν τῶν ἐγκαινίων τῶν νέων κτηρίων τῆς Ἀμερικανικῆς Προσέβης Ἀθηνῶν.

Τῇ 8ῃ τοῦ αὐτοῦ ἐδέχθη τὸν Σεβ. Μητροπολίτην πρῶτον Πάφου κ. Φώτιον.

Τῇ 9ῃ Σεπτεμβρίου ἐδέχθη κατὰ σειράν τὸν Βουλευτὴν κ. Ἀποσκήτην, τὸν κ. Ἀθανασιάδην Νόβαν, τὸν Πρόεδρον τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγου κ. Πάλλην καὶ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν.

Τῇ 11ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς συνεργάσθη μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Προνοίας κ. Στράτου.

Τῇ 19ῃ Ἰουλίου, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος εἶχε δεχθῆ τὸν κ. Β. Δεντάκην, προϊστάμενον τῆς Ὁρθοδόξου Κατηχ. Σχολῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἐπισκέφθη τὴν 31 Αὐγούστου ἐ.ε. τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Σερβίας Γερμανόν. Χαιρετῶν τὸν ὑψηλὸν ἐπισκόπτην, ὁ Πατριάρχης Σερβίας ἠψυχῆθαι εἰς αὐτὸν εὐχάριστον παραμονὴν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν. Ὁ Πατριάρχης Σερβίας ὑπεγράμμισεν ἰδιαιτέρως τὴν σημασίαν τῆς Διασκέψεως τῶν ἀδεσμεύτων χωρῶν διὰ τὴν παγίωσιν τῆς εἰρήνης καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ὑπεράνω τῆς ἀνθρωπότητος συσσωρευμένων σκοτεινῶν νεφῶν.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, ἀπαντῶν εἰς τὸν χαιρετισμόν, ἐδήλωσεν ὅτι ἔτυχε λίαν ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς εἰς Βελιγράδιον. «Ἀκόμη καὶ τὰ παιδιά γνωρίζουν διὰ τὴν Κύπρον

καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς καὶ αὐτὰ μὲ ἐχαιρέτησαν ἐπίσης λίαν ἐγκαρδίως», εἶπεν ὁ προκαθήμενος τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας. Οὗτος προσέθεσεν, ὅτι ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἡ Γιουγκοσλαβία ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς δικαίας ὑποθέσεως τῶν Κυπρίων. «Αἱ σχέσεις μας μετὰ τὴν Γιουγκοσλαβίαν εἶναι λίαν ἐγκάρδιοι καὶ ἀδελφικαί», ἐτόνισεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος.

Κατὰ τὴν συνομιλίαν του μετὰ τὸν Πατριάρχην Σερβίας Γερμανόν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἐδείξεν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν ζωὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Σερβίας. Οἱ δύο ἀρχηγοὶ ἐκκλησιῶν ὑπεγράμμισαν τὴν δυνατότητα ἀναπτύξεως τῆς φιλίας καὶ τῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Σερβίας καὶ Κύπρου.

Ὁ Πατριάρχης Σερβίας Γερμανός ἐδέχθη τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου Μακάριον παρουσία τοῦ Μητροπολίτου Ζάγκρεμπ Δαμασκηνοῦ, τοῦ ἑλληνομαθοῦς ἐπισκόπου Ζίτσης Βασιλείου, τοῦ Ἐπισκόπου Μπραϊτοβίου Χρυσοστόμου, τοῦ Ἐπισκόπου Σλαονίας Αἰμιλιανοῦ, τοῦ Ἐπισκόπου Βανάτου Βησσαρίωνος καὶ τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Σάββα.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος ἐπισκέφθη τὴν 3ην Σεπτεμβρίου ἐ.ε. τὸν καθεδρικὸν ναὸν Βελιγραδίου. Ἐν ὄνοματι τοῦ ἀπουσιάζοντος ἐκ Βελιγραδίου Πατριάρχου Σερβίας Γερμανοῦ ἐχαιρέτησε τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον ὁ Μητροπολίτης Ζάγκρεμπ Δαμασκηνός, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τοῦ κλήρου καὶ τῶν πιστῶν, διότι δύναται νὰ χαιρετήσῃ τὸν Προκαθήμενον τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καὶ ἀφωσιωμένον ἀγωνιστὴν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς διεθνούς συνεργασίας. Εἰς τὴν ἀντιφώνησίν του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ὑπεγράμμισε τὴν φιλίαν μεταξύ τοῦ Κυπριακοῦ καὶ τῶν Γιουγκοσλαβικῶν λαῶν, καθὼς καὶ μεταξύ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἐφετηνὴ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συνῆλθε τὸν παρελθόντα Μάϊον, ἔλαβεν ἀπόφασιν περὶ ἰδρύσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου, τοῦ ὁποίου τὰ ἔσοδα θὰ διατίθενται δι' ἐκκλησιαστικούς ἐκπαιδευτικούς σκοποὺς καὶ ἰδίως διὰ τὴν χορήγησιν ὑποτροφιῶν εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν ἱερατικῶν Σχολῶν καὶ τοὺς φοιτητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΟΙΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ

Ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου ἐπαναρχίζει ἡ λειτουργία τοῦ «Οἴκου Φοιτητρίας» τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ νεόκτιστον τετράωρον οἰκοδόμημα αὐτοῦ παρὰ τὴν Ἁγίαν Βαρβάραν Αἰγάλεω.

Καὶ κατὰ τὸ τρέχον Πανεπιστημιακὸν ἔτος γίνονται αὐτῷ δεκταὶ φοιτητρία πασῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, ὅλων τῶν ἐτῶν.

Ἡ οἰκογενειακὴ θαλαπρῆ τοῦ Ἰδρύματος, ἡ ἀριτιότης τῶν ἐγκαταστάσεων οὗτοῦ, τὸ ὑγιεινὸν τῆς τοποθεσίας καὶ ἡ ἐν οὐτῷ παρεχομένη ἐπαρκὴς καὶ ἐπιμελημένη τροφή ὑποβοηθοῦν ἀσφαλῶς τὰς τρεφίμους αὐτοῦ εἰς τὰς σπουδὰς των.

Ἡ καθημερινὴ μετάβασις ἀπὸ τοῦ Ἰδρύματος εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἡ ἐπιστροφή γίνονται δι' αὐτοκινήτων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Διὰ τροφεία καὶ δαπάνας διαμονῆς καὶ μεταφορᾶς δρχ. 800 μηνιαίως.

Αἰτήσεις γίνονται δεκταὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (ὁδὸς Ἰωάν. Γενναδίου 14 — Ἱερά Μονὴ Πετράκη), ὅπου καὶ παρέχεται πᾶσα συμπληρωματικὴ πληροφορία.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15ῃ Σεπτεμβρίου 1961

ΕΚ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Κλητήριον Ἐπίκριμα

Πρὸς

τὸν Ἀρχιμ. Γερμανὸν Κεφαλᾶν

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τῆ 16ῃ Σεπτεμβρίου 1961 ἡμέρᾳ Σαββάτου καὶ ὥρᾳ 8.30 π.μ. ὅπως δικασθῆς ἐνώπιον τοῦ ἐκτελούντος χρέη ἀνακριτοῦ κ.λ.π.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῆ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Θεόκλητος Φιλιπταῖος

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Πρὸς

τὸν Ἱερέα Ἰωάννην Κουκουλάν,
ἀγνώστου διαμονῆς

Καλεῖσαι νὰ ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τὴν 16ην Σεπτεμβρίου, ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 11 π.μ. ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος. Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῆ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἀθήνησι τῆ 2ῃ Ἀυγούστου 1961

Ὁ Προεδρεύων

τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Κερνίτσης Χρυσόστομος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΟΛΥΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΙΛΙΚΙΣΙΟΥ

Κλητήριον Ἐπίκριμα

Πρὸς

τὸν Ἱερέα Ἀθανάσιον Μίχαν
ἀγνώστου διαμονῆς

Καλεῖσαι νὰ ἐμφανισθῆ ἐνώπιόν μου τὴν 28ην Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 10ην π.μ. ἵνα ἀπολογηθῆς συμπληρωματικῶς, περὶ ἧς κατηγορίας ἀπελογηθῆς ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτοῦ Ἀρχιμ. Συνεσίου Κτενᾶ, ἐν Χαλανδρίῳ τὴν 21-12-59.

Ὁ ἀνακριτῆς

Ἀρχιμ. Θεόφιλος Ζησόπουλος

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' ὠνόμασεν ἐπίσκοπον Βερολίνου τὸν μέχρι τοῦδε βοηθὸν ἐπίσκοπον Μπένγκς, ὁ ὁποῖος διαδέχεται τὸν καρδινάλιον Ντέπφερ, διορισθέντα ὡς ἀρχιεπίσκοπον Μονάχου.

— Ἀπὸ 17ης μέχρι 24ης τρέχοντος μηνὸς συνέχεται εἰς Νεάπολιν ἡ 8ῃ ἑβδομάς προσευχῶν καὶ μελετῶν ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, τὴν ὁποῖαν ὀργανώνει ἡ ἐν Παλέρμῳ ἐδρεύουσα «Ὀργάνωσις ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς». Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑβδομάδος θὰ τελεσθοῦν ἐπίσημοι λειτουργίαι καὶ ἱεροτελεστία κατὰ τὸν βυζαντινὸν λειτουργικὸν τύπον καὶ θὰ γίνοντι διαλέξεις ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων εἰς τὴν κατ' Ἀνατολᾶς Ἐκκλησίαν. Τῶν ἐργασιῶν τῆς ἑβδομάδος θὰ μετᾶσχον καρδινάλιοι, ἀρχιερεῖς καὶ πολλοὶ κληρικοὶ διαφόρων ἐθνικότητων.

— Ἐν Παρισίοις ἰδρῦθη κέντρον διὰ τὴν παραγωγήν θρησκευτικῶν προγραμμάτων τηλεοράσεως. Τὸ ἐν λόγῳ κέντρον θὰ προετοιμάζῃ προγράμματα θρησκευτικοῦ περιεχομένου, τὰ ὁποῖα θὰ μεταδίδωνται καθημερινῶς ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως τῶν μεγαλύτερων σταθμῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Πρόσκλησις κατηγορουμένου πρὸς ἀπολογία

Πρὸς

τὸν Μοναχὸν Βασίλειον Ἀντωνάτον, ἀδελφὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Κηπουραίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κεφαλληνίας καὶ ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς.

Ἐνεργούντες ὡς ἀνακριτῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1390/6-7-1961 διαταγῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Ἱεροθέου, καλοῦμεν σε ὅπως ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κεφαλληνίας καὶ κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας καὶ ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδόμενων σοὶ κατηγοριῶν.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῆ 25ῃ Ἀυγούστου 1961

Ὁ Ἀνακριτῆς

Ἱερεὺς Νικόλαος Γαρμπῆς, Οἰκονόμος

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Ἀν. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου Δάφνης (Δαμίζης), καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγῳ ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας «Ἐκκλησία», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά τῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων Ἐφημερίων.

Ἐν Πύργῳ τῆ 6ῃ Σεπτεμβρίου 1961.

† Ὁ Ἡλείας Γερμανός.

« Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ εκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

† Ὁ Ἰωαννίνων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Χαιρετίζομεν ὡς ἐλπιδοφόρους ἀνοίξεις.

Ἀνδρέου Ι. Φυτράκη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ ἔργον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ἔτος 1960 (Τέλος).

Μάρκου Σιώτου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ Οἰκουμένη κίνησις καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τὸ ὁρθόδοξον ἦθος.

Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Α. Βιτάλη, Κυκλοδοῦται Οἰκουμηνικοὶ Πατριάρχαι ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐξῆς (Συνέχεια).

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰασιῶ 1